

Manifestū igit̄ ex his q̄ dicta sunt q̄ est mixtio: z qd̄ ē mixtio: z qre ē: z q̄ sūt miscibilia entiu: qm̄ sunt qdā q̄lia passiva adiuicē z bene determinabilia z bene diuisibilia: hec. n. neq; corrupta eē ne cessariū quando mixta: neq; adhuc simpliciter eadē esse q̄ p̄us: neq; cōpositiōnē esse mixtionē eoz neq; ad sensuz: s; est miscibile q̄dcunq; bñ determinabile ens passiuū fuerit z actiuū: z tali miscibile est: ad homiomeron enī miscibile.

Epilogat circa determinata dicēs manifestū esse ex his q̄ dicta sunt: q̄ est mixtio: z quid est mixtio: z quare. i. quō est mixtio: z que de numero entiu sunt miscibilia: qm̄ simt ea q̄ sunt qdāz qualia. i. tria passibilia adiuicē z bene determinabilia sicut sunt humida z bene diuisibilia sicut sunt non vinctuosa nec viscosa: z manifestū est necessariū: q̄ h. s. miscibilia qm̄ sunt mixta. nec eē corrupta simplr: neq; ad hec simplr esse eades. eadē dico q̄ p̄us: qz non manent in actu fm̄ esse: etiam manifestū est mixtionē non esse compositionem: neq; esse ad sensuz tm̄: s; vt dictū est miscibile est quodcūq; bene determinabile: qd̄ est simul passiuū z actiuū: z dcm̄ est nō qd̄libet esse miscibile cui libet: s; esse miscibile tali qd̄ est ei aliquo modo equatur in potētia z virtute z habitū est q̄ miscibile z qd̄ ip̄s mixtū est homiomerū. i. est eiusdem rōnis in toto z in p̄ibus: z q̄libet pars mixti est mixta. Ultimo cum dicit.

Mixtio at̄ ē miscibiliū alteratoz vnio.

Ex p̄dictis determinat hanc q̄onēz quid est mixtio q̄ in enumerādo quesita fuit p̄mo p̄posita: z ait q̄ mixtio est vnio miscibiliū alteratoz. Ad cuius euidentia notādū q̄ sicut manēt miscibilia in mixto sic vniūf in eo: nō aut̄ formalr z in actu manēt s; subaz: s; manēt s; virtutē: salua. n. virtus eoz qz manēt s; q̄litate actiuas z passiuas: mixtū. n. p̄t esse actu fridū vel actu calz: nūq; tm̄ est actu ignis vel actu aqua: formalr s; z in actu q̄litate p̄me reseruant aliquo mō in mixto: sed formalr z in actu forme subales elementoz in mixto reseruari nō p̄t: qz tūc mixtū nō esset essentialr aliqd̄ vniū: z q̄libz pars mixti nō esset mixta: vtrū autē tales forme aliquo mō reseruent in mixto dices in declaratiōibus: z etiā hoc t̄ge in 2o libro in illo cap: De elementis at̄ ex q̄bus corpora p̄stituta sunt. Nulli enīz dubium esse dz. q̄ magis formalr z in actu sunt q̄litate p̄me in mixto q̄ forme elementoz: imo dicere possumus q̄ oēs q̄litate p̄me reseruant in quolibz mixto: nā mixtū qz nec hz humiditatem nec siccitatem fm̄ excellentiam z in summo: s; hz tales q̄litate fractas z remissas aliqd̄ p̄cipat de humido z sicco: sic ēt qz nec hz frigiditātē nec calitatem: s; excellētia aliqd̄ p̄cipat de calō z frigido: si ergo miscibilia nō manent fm̄ subam: qz ḡnatio z corruptio respiciūt ipsam substantiā: mixtio non est p̄prie vnio miscibiliū generatorum nec corruptio: imo dicere mixtionē esse vnionem miscibiliū corruptoz ē dicere oppositū in adiecto. corrupta. n. s; qz hm̄oi non manent: cum igitur mixtio nō sit vnio miscibiliū nisi vt manent z vt sunt in mixto cū non sunt in eo nec maneant vt sunt corrupta: nō est bene dictū: qz mixtio sit miscibilium corruptoz vnio. q̄ aut̄ non sit mixtio vnio miscibilium generatoroz de leui

pz: qz ex mixtione nō ḡnant miscibilia: s; ḡnat aliquid cōe vt ipsum mixtū. bona est ergo sentētia p̄bi q̄ mixtio est miscibiliū alteratoz vnio. nam cuz alteratio respiciat virtutes z qualitate actiuas z passiuas: qz fm̄ talia vniūf z manēt miscibilia in mixto. ideo fm̄ hoc mixtio est vnio miscibiliū alteratoz. d̄r aut̄ vnio miscibiliū alteratoz: nō tm̄ saluanē miscibilia i mixto s; virtutes excellentes z in summo: sed remisse z alterate: ideo est miscibilium alteratoz vnio. In hac autē declaratione si est aliquid p̄missum forte suo loco alibi supplebitur. Et in hoc terminatur summa p̄mi libri de ḡnatione. Ideo p̄ster sc̄dm̄ Aggrediamur.

p. 90.

Nōndū

T. c. p.

Mixtioe qd̄ igit̄: z tactu z de facere z pati dictū ē quō existāt trāsmutatibus fm̄ nāz. Amplius aut̄ de ḡnatione z corruptione aliq; z simplr: z quō est: et p̄pter quā causaz. Silt̄ autem et de alteratione dictuz est quid est alterari: z quā hz differentiam eozum. Reliquuz autem considerare circa vocata elementa corporum.

Postq̄ p̄hs determinat in p̄mo libro de ḡnatiōe z corruptiōe. In hoc sc̄do vt dicebat̄ determinat de nā generatoroz z corruptoz. Ḡnatio aut̄ z corruptio nāl̄r in est rebus pp̄ nām elementarē: q̄cquid. n. est nāl̄r ḡnabile z corruptibile. vel est elm̄ vel elementatū. Nāz q̄ luitates p̄me actiue z passiue sine q̄bus nō sit trāsmutatio ad formā p̄ se: z p̄mo insunt ellis. Cum ergo p̄hs in hoc 2o libro determinet de ḡnatione eloz z elatoz in qdā v̄litate: z vt exigit libri mā. qz talia sunt nāl̄r ḡnabilia z corruptibilia: determinat hic de nā ḡnatoz z corruptoz: qz determinat de corporibus nāl̄r ḡnatis z corruptis. Possumus ergo sic p̄tinuare hunc libru ad p̄cedēte: qz in libro determinauit p̄hs de ḡnatiōe z corruptiōe. z de alijs motibus simplicibus: z de mixtiōe z tactu: z actiōe z passiōe: que deseruiūt ḡnioni z corruptiōi: z corpibus ḡnatis. In parte ista determinat de ipsīs corpibz nāl̄r ḡnatis z corruptis. Circa qd̄ tria facit: qz p̄mo p̄tinuat dicta d̄ndis. sc̄do assignat rōnē eius qd̄ dixerat. tertio exegitur de intento. 2o ibi. (Ḡnatio qd̄ z corruptio.) 3o ibi. (hoz aut̄ subiectā mām.) Dicit ergo qz de mixtione z tactu: z de facere z pati dictum est quō existāt in trāsmutationibus fm̄ nāz: z hoc quā rū ad ea que deseruiūt tā ḡnatiōi q̄z corporibus ḡnatis. Amplius aut̄ dcm̄ est de ḡnatione z corruptione: put hz esse simplr: z put est aliq; z s; qd̄: z dictū est. p̄pter quā cām ḡnatio z corruptio sunt in rebus: silt̄ ēt dcm̄ est de alteratione: z ēt supple de augmento: z dictū est etiā qd̄ est alterari: z quā d̄rlaz hz eoz. i. dictū ē q̄ est d̄ria inter ea. Dictum est enīz quō alteratio z augmentū z alia hm̄oi differunt: z h tractata sunt in primo libro. In hoc ergo sc̄do ē reliquū p̄siderare circa illa que sunt vocata elā de numero corporoz. Notandum autē dicta in p̄mo libro reduci ad tria. s. ad ḡnationem z corruptionē z ad simplices motus: vt ad alterationē z augmentationem: z ad ea que seruiūt huiusmodi trāsmutationibus. v. z mixtioni z tactui. face re z pati. Deinde cum dicit.

T. cō. 2.

Nōndū

Generatio qdem z corruptio oibus nā subsistentibus substantijs est nō sine sensibilibus corporibus.

Agnat

Nōndū

T. cō. 46.

Assignat cas dicti dicēs: q̄ gñatio 7 corruptio oibus exiitibus subitō. i. oibus gñabilibus: vt est nā siue sensu bilibus corpibus siue elis. cū ḡ p nās eli insit nātr gñatio 7 corruptio rebus: qz in h̄ 2° lib. intendimus de nā gñatorū 7 corruptorū: dig^m est vt p̄sideremus de gñatione eoz que vocant̄ elā. C̄Deinde cum dicit.

I. cō. 2. **C**horū aut̄ subiectā māz hi qdē esse inqunt vnā: vtputa aerē ponētes: aut ignē aut aliq̄d mediū horūz aliq̄d 7 corpus ens separabile: hi aut̄ plura p̄ numerūz vno. Hi qdē ignez 7 terrā. Hi at̄ 7 hec 7 aerez tertii: hi aut̄ 7 hec 7 aquā quartūz vt Empedocles: ex qbus cōgregatis 7 segregatis 7 alteratis ait p̄tigere gñationem 7 corruptionem rebus.

Cregq̄ de itento: 7 duo facit: qz in p̄ oñdit quō gñatio 7 corruptio inest nātr elis. 2° māt. quō p̄ elā inest nā liter elatis ibi. (De elis at̄ ex qbus corpa p̄stituta sūt.) Ad euidētā aut̄ p̄me ptis notādū q̄ elā sunt nātr generabilia 7 corruptibilia p̄ māz 7 p̄ p̄rietates q̄ sūt p̄ncipia eloz: vt sunt transmūtata adiuicē. Tria aut̄ facit p̄s: qz p̄ determinat de p̄ncipijs eloz ḡz q̄ sunt nāliter gñabilia 7 transmūtabilia adiuicē. 2° ex hmōi p̄ncipijs determinatis oñdit numez eloz: 7 confirmat quot sunt elā. 3° determinat de nāli gñatōe 7 corruptione ipsoz eloz. 2° ibi. (Qm̄ at̄ q̄tuor elā.) 3° ibi. (Qm̄ at̄ determinatū est p̄s.) In determinādo qdē de p̄ncipijs eloz: vt sūt nātr gñabilia 7 transmūtabilia adiuicē. Et duo facit: qz p̄ determinat de huius p̄ncipijs māli. 2° de formalit̄: ibi. (Determinatū at̄ est de his.) P̄ria ps̄ diuidit̄ in duas: qz p̄ determinat de p̄ncipijs māli ḡz opinionōe antiquoz. sc̄do ḡz p̄ria: ibi. (Nos at̄ dicimus.) Circa p̄ncipiū duo facit: qz p̄ narrat qd̄ senserūt antiq̄ de māli p̄ncipio. sc̄do sp̄atr̄ descendit ad opinionōe p̄lonis: ibi. (Ut at̄ in timeo.) P̄ria ps̄ didit̄ i duas: qz p̄ narrat antiq̄z opinionōes. 2° exeḡ de eis: ibi. (Qm̄ qdē igif.) Dicit ḡ. qz hi de numero hoz antiquoz inquit esse vnā mām subitāz: 7 hāc subiectā māz sunt ponētes: puta aerē aut ignē: aut aliq̄d me^m hoz iter aerē 7 ignē. qd̄ mediū dicebat̄ esse corpus ens separabile a p̄rietatibus. hi aut̄ 7 aliq̄ posuerūt p̄la p̄ncipiā q̄ vnū: 7 isti fuerūt diuisi: qz qdā posuerūt duo: vt ignē 7 terrā. hi aut̄. s. aliq̄ posuerūt tria: qz posuerūt. h. s. ignē 7 terrā: 7 addiderūt tertii. s. aerē. Alij at̄ posuerūt q̄tuor: qz posuerūt h. s. tria p̄dicta: 7 addiderunt quartā. v. s. aquā. vt Empedocles q̄ posuit quattuor: elā esse mālia p̄ncipia rez: ex qbus p̄gregatis 7 alteratis dicebat̄ p̄tingere gñationez 7 corruptionem rebus. C̄Deinde cum dicit.

I. cō. 3. **C**Om̄ qdez igif̄ p̄ma p̄ncipia 7 elementa: bene h̄z dicere: q̄ sit p̄fessuz ex qbus tranimutatis aut ḡz p̄gregationem aut segregacionez vel ḡz aliā transmūtationē p̄tigat̄ gñationē esse 7 corruptionez.

Cregq̄ de dictis opiniōibus: 7 duo facit: qz p̄ exeḡ de ponētibus p̄la mālia p̄ncipiā. sc̄do de ponētibus vnūz 7 maxime de ponētibus illud esse mediū aliq̄d 7 separabile ibi. (S̄z faciētes vnā māz.) Exeḡtur ḡ p̄mo de ponētibus plura mālia p̄ncipia cōmendādo eos quantum ad aliqua: dicens q̄ ponētes plura p̄ncipia mālia: 7 dicentes ea esse elā: bñ h̄st̄ dicere q̄ sit p̄fessum. i. id qd̄ p̄stet̄ est bñ dcm̄. Cōstitebāt. n. q̄ ex hmōi elis transmū-

tatis ḡz p̄gregationē 7 segregacionē: q̄ ḡz aliā transmūtationē p̄tingebat̄ gñationē eē: vel hmōi p̄bi dicebant̄ p̄fessa: qz saluabat̄ gñationē 7 corrupcionē q̄ ad sensuz p̄fessa sunt. **C**Notandū aut̄ hos p̄hos male dixisse p̄ nēdo p̄ncipia mālia esse elā: s̄z ex quo ponebat̄ esse plura bñ dixerūt: qz ex transmūtatione eoz saluabat̄ generationē 7 corrupcionē in rebus: hos aut̄ p̄hos h̄c nō icrepat: qz p̄ ea que dicta sūt in p̄ li. 7 dicitur in hoc 2° satis apper: qz opz esse vnā māz oīuz h̄st̄iū transmūtationem ad seinuicem. C̄Deinde cum dicit.

CS̄z faciētes vnāz mām extra p̄dicta: hāc at̄ separabilem 7 corporeā peccāt: i possibile. n. sine p̄rietate eē corp^o hoc sensibile: aut. n. leue: aut graue: aut calz: aut frigidū necesse esse infinitūz hoc qd̄ quidam dicunt esse p̄ncipiū.

CExeḡtur de facientibus vnā māz 7 maxime de ponētibus eam separabiles icrependo eos dicens. q̄ facientes vnā mām extra p̄dicta elementa: qz non ponebant eam esse aliq̄d elementorū: cum poneretur hanc mām corporeā 7 separabilē a p̄rietate peccabāt: qz im possibile est corpus aliq̄d sensibile eē sine p̄rietate: qz aut leue aut graue: aut calm̄ aut fridū: necesse est ḡ q̄ infinitū. i. hoc male elementū: qd̄ dicunt p̄mū esse supple cum p̄rietate: 7 non esse separati a p̄ris. **C**Notādūz aut̄ q̄ inter ceteros antiquos p̄hos isti magis accesserūt ad nām mae. In fundamento enim nāe nihil est distinctū: qz mā non est de se in actu aliquod p̄rioz: s̄z est in potētia ad virtūz. Ergo eo ipso q̄ elementis insunt q̄litates cōtrarie: 7 hi nō posuerunt mām esse aliquod elementorū: sed posuerunt eam esse aliq̄d medium iter ea: vt separant ipsam a p̄rietate: multum appropinquabant ad nām materie: deficiebāt tñ in duobus. Primo qz mā q̄tū est de se nō est aliqd̄ in actu. quātūcūq̄ ḡd̄ cerent mām esse medium iter elementa: ex quo dicebā eam esse corpus: dicebant ipsam esse aliqd̄ in actu. Secūdo deficiebāt: qz lz mā ḡz se non sit aliqd̄ in actu. tñ ḡz esse qd̄ h̄z in rez nā loq̄ndo de mā hoz transmūtabilium nunq̄z est sepabilis a p̄rietate. peccabāt ergo isti: tñ qz ponebant māz esse corpus: uz qz dicebāt. eē actu separabilem a p̄rietate. **C**Notandū q̄ h̄c sp̄aliter in crepat hos p̄hos ne aliqui crederent eoz opinionōez eē veram: eo q̄ multum accedebant ad naturam materie. **C**Notandū etiam hos posuisse male p̄ncipiū infinitū. i. ideterminatum: qz ex quo ponebant ipsum separati a p̄rietate non dabant sibi sp̄ales formā p̄ quam determinaret: 7 in hoc male faciebant. Nam lz materia de se sit qd̄ indeterminatum: tñ vt h̄z esse: 7 vt existit in rerum natura semper determinatur per aliquam formam. C̄Deinde cum dicit.

CEt aut̄ in timeo scriptū est. nullaz h̄z determinationē: non. n. dixit̄ manifeste pandeches si separaf̄ ab elementis.

CSp̄atr̄ descendit ad opinionōe Platonis: 7 tria facit sm̄ q̄ tripl̄ increpat ipsum in opinione sua. sc̄da ibi. (C̄Neqz vif.) 3° ibi. (S̄z elis entibus.) Increpat aut̄ ipsuz p̄mo de insufficientia: qz indeterminate locutus est: dicens illud qd̄ scriptū est a Platone in timeo: nullam h̄z determinationē. i. est insufficienter: 7 immanifeste dictum: qz non dixit manifeste quō pandeches. i. quō materia que ē receptiua. eloz oīuz separaf̄ ab elis: 7 quō est in potentia ad ea. non. n. declarantur que sunt declaranda de mā. C̄Deinde cum dicit.

Nota dum

Non dum

Non dum

Non dum

I. cō. 4.

I. cō. 5.

Neq; vtiñ nihil dicēs esse subm aliqđ vocatis elementis p̄us: vt auxz opibus aureis. certe z hoc nō bñ dicit hoc mō dictū. Sz quozū qdem est alteratio: ita quoz aūt est gñatio z corruptio ipossibile illud enunciari ex quo gñatum est.

Increpat Plonē: qz nō fuit vltus mā vt debuit. posuit .n. vlt oportebat eti ponē fz dca sua māz fz se eē aliqd in actu: ḡ duo fac. qz p̄ facit qđ dcm̄ est. 2º māifestat qđ dixerat: ibi. (Sz tñ inqt.) Dicit ḡ qz neq; vtiñ nihil. i. in nullo vtiñ supple mā vt dz: dicit. n. māz ita p̄us p̄existere z eē tāq; subz aliqđ vocatis elis: vt auxz subq; opibus aureis: fz certe z b̄ qđ h̄ mō dcm̄ est nō bñ dicit: fz ea qz eē alteratio ita se hēat: fz de his qz eē gñatio z coru ptio. Imposse ē illō enunciari. v. qz subz qđ gñatiū ē sit ali qđ i actu z se hēat sic auxz ad opa aurea. Deim̄ cū. d.

Sed tamen inquit lōge verius est esse auxz dicere vnūquodq; esse.

Manifestat qđ dixerat dicēs: qz vnūquodq; artificialiū lōge. i. multo verius ē dicere eē auxz qđ esse qđ artificia le: z b̄ Plo inqt. i. p̄cedit z p̄stef. de artificialibus. n. ve rius. i. subalius p̄dicat mā qđ aliō: qz tota suba artificia liū ē mā: z oēs forme hozz sūt accētia: si ḡ b̄ Plo inqt z p̄stef. oz fz totā subaz elozz eē māz: z formas elozz eē accētia ad qz se hz mā sic auxz ad opa aurea. gñō ḡ z alteratio z mā fz se erit aliqd in actu: z erit tota sub stātia rez nāliū: qđ est icōueniēs. Deinde cū dicit.

Sz elementis entib; solidis vsq; ad planitiē facit dissolutionē: impossibile aūt matrē z māz p̄imam planam esse.

Increpat tertio Plonē: qz videbat velle qz mā esset ipsa superficies: dicēs qz elis entibus solidis plo fac dissolutionē. i. dissoluit eia vsq; ad planitiē. ḡ planities est idē qz mā: cū ad eā stet vltima resolutio corpoz: fz impossibile est mām p̄mam quā dicimus matrē z nutrice m receptaculoz formarum esse planā. i. esse idēz qđ superficies. Deinde cum dicit.

Nos at dicimus esse aliquā māz vnā corpoz sensibilū: fz hanc non separabilez: sed semper cū contrarietate ex q̄ generantur vocata elementa.

Determinat de māli p̄ncipio fz op̄inonē p̄p̄iam: dicēs: qz nos dicimus esse vnā aliquā māz sensibilū corpoz p̄ eos qz ponebāt plura mālia p̄n: z hāc māz dicimus nō sepabile a p̄r̄is: fz semp esse cū p̄rietate ex qua gñant vocata eia: z hoc p̄tra eos qz p̄ponerēt vnū mā le p̄ncipiū: ponebāt tñ ipsuz sepatū a p̄r̄is. Notandū aūt qz el̄m vt pbat in. s. meta. p. se: z p̄ d̄r de mā p̄ ma: qz el̄m est illud ex quo eōponit res p̄: z est in eo z nō diuidit fz formā: vt in eodē. s. d̄r q̄ pp̄rie nō compe tūt nisi māe p̄me. Jō p̄s ignē aquā aerē z terrā dicit esse vocata eia: qz eis nō cōpetit nomen el̄i pp̄rie z p̄ oēm modū: qz quō verum sit infra patebit: sed tñ cōmu ni appellatione dicunt z vocant elementa.

Determinatū est aūt de his certis z in alijs: fz qm̄ tñ huiusmodi z hoc modo sunt p̄ima corpo ra determinandum z de his.

Postq; p̄s determinauit de p̄ncipio māli elozz. In ista pte determinat de p̄ncipijs formalibus: z duo fac: qz p̄mo p̄tūat se ad dicēda. scđo exegit de itēto: ibi. (P̄ncipiū z p̄mū.) Dicit ḡ qz de his. i. de elis: z de grauib; z leuib; determinatū est certius in alijs. i. in libro ce li z mūdī: fz cū p̄ corpa. i. eia sunt hoc mō. Ter mā vt ē subta p̄rietati determinādū est: z de his in b̄ libro. sup ple. qz b̄ in li. celi z mūdī nō est cōplete traditū. No tādū at qz dicit certius est determinādū de elis in lib. celi z mūdī qz hic: qz in mā nāli q̄to demōstratōes sūt magis cōes z vles: tāto sūt nobis magi certe. Juxta il lud p̄mi p̄hycor. Sūt nobis māifesta p̄fusa magi: z qz in li. celi z mūdī vltius tractat de corpe mobili qz in b̄ li. vt. l. oñsum fuit: nō illas demōstratiōes appellat cer tiores. Notādū ē qz eia absoluto noie appellauit corpa p̄: cū tñ simplr z absolute corpa celestia sint p̄ corpa: qz sermōes sunt ingrendi fz mām: cū in b̄ libro nō itēdat de corpe mobili simplr: de corpe mobili ad formā: qz eia sunt p̄ corpa respectu corpoz trāsmuta bilitū ad formā. Jō fz exigentiā māe huius libri p̄st di ci absolute p̄: nō obstat qz supcelestia cōpa sint p̄ora.

Notādū ē nō esse icōueniēs in diuersis libris deter minare de eis. dum tñ nō determinet de eis in libris illis sub eadē rōne. Nam nō solū diuersi libri: fz et diuerse scie nō p̄st determinare de eadē: nisi sub alia z alia rōne: vt pbat Cōmētator in. i. z. meta. Jō lz de cor pozibus p̄mis: z de elis sit determinatū in li. celi z mū dī: p̄ z de eis dē determinari b̄: z b̄ qz nō eodē mō deter minat h̄ qz ibi: hic. n. p se itēdit de elis: vt p̄stant ex mā subta p̄rietati: fz quā subiectionē sunt trāsmutata ad formā: fz hūc aūt modū non p̄ncipalr determinat de eis in li. de celo z mūdo: qz z si ibi aliqd de gnōne elō rū dicit: tñ ibi nō p̄ncipalr itēdit de motu ad formāz: fz ad vbi. Quo viso appz qre itroducta sit illa p̄ricula textus quā nūc sentiamus: qz iō itroducta est vt ostē datur: qz aliter itēditur hic tractare de elis: aliter in lib. celi z mūdī. Deinde cum dicit.

P̄ncipiū qdē z p̄muz existimātes eē mām iseparabile qdem: subiectā autem p̄trarijs: neq; n. caliduz mā est frigidus: neq; hoc calido: fz subiectum amboz.

Exegit de itēto: z duo fac: qz p̄ exegit de p̄ncipijs formalibus elozz in vli. 2º in spālī. 2º ibi. (Et et nō mi nus.) P̄ncipia aūt formalia elozz fz qz sit trāsmutata sūt q̄litates sensibiles z p̄rietates ip̄e tria ḡ fac: qz p̄ oñdit qz opz dare māz vnā subiectā q̄litaribus sensibi libus z p̄rietatibus qz sunt p̄n trāsmurationū. scđo. dat ordinē hozz p̄ncipioz adiucē. 3º ex his qz dixerat rep̄ hendit Empedoclē z alios p̄hos sequentes ipsum. se cūda ibi. (Quapp qdē p̄mū.) 3º ibi. (Hec qdē. n. trāsmu tant.) Dicit ḡ. qz māz iseparabile qdem a p̄rietate z subiaz p̄r̄is debere existimare esse id qđ est p̄mū z p̄ncipiū supple elem̄toz vt sūt trāsmutata. Qđ at oporteat dare māz subiaz vtriq; p̄rio: p̄z: qz calm non est mā frigidus: nec hoc. i. frigidū est mā calido. Sed aliqđ subm amboz: qđ aliqñ est sub forma vnus: aliqñ sub forma alterius. Deinde cum dicit.

Quapropter qdē p̄m potentia corpus sensibile p̄ncipiū. scđo aūt p̄me cōtrarie tates: dico aūt. v. g. caliditas z frigiditas: tertio autem ignis z aqua z talia.

Quia dixit māz subiaz p̄rietatibus eē p̄m z p̄n respe ctu elozz trāsmutabiliū: oñdit quō hec p̄ncipia habēt ordinē

Nōndū

T. cō. 3.

Nōndū

Nōndū

T. c. 5. 7. m. 9. 2. p̄b. 22.

T. cō. 5.

T. cō. 6.

Nōndū

Egidii De gene. 7 cor.

ordinē adinuicē. Nā pñ^m trāsmutationis est mā q̄ est pō z corpus sensibile: vel est hmōi pñ^m ipz corpus sensibile: qđ ē pō ad p̄rietates: z ēt pñ^m trāsmutationis sūt ipse p̄rietates: vt calz z fridū: z ipa elā: vt ignis z aq̄ z talia: s; hec p̄ncipia h̄nt ordinē adinuicē: qz pñ^m tale pñ^m est corp⁹ sensibile pō. 2° sūt p̄rietates. 3° sūt elā: vt ignis z aq̄. ¶ Ad euidētā āt dictoz nōndū q̄ allqd: vt dicebat supius: nō ē de rōne rei vno mō: qđ ē de rōne rei alio mō. iō q̄litates iste sensibiles z p̄rietates: lz nō sūt pñ^o eloz: vt sūt suba: z vt p̄siderāf s; se. sūt tñ de rōne ipoz vt h̄nt eē nāle: z vt sūt actiua z passiua: z vt cōsiderant a phyco. Sūt. n. p̄ mō de rōne eoz vt h̄nt eē nāle: nā vt elā sūt actu in rez nā: nūq̄ sepant p̄ctus a q̄litatibus p̄mis: imo si expoliaret penitus nā alicuius est a q̄litatibus p̄mis. nō vlti^o saluaret nā illa: vt si nā ignis expoliaret a calo z a sicco nō vlti^o remaneret ignis: q̄ nō eēt nisi calitas z sicctas aliquo mō eēt de rōne ignis vt ē in effectū: z vt hz eē nāle. ¶ 2° tales q̄litates p̄rie sūt de rōne eloz vt sūt actiua z passiua z vt trāsmutat se adinuicē: qz nō sūt talia: nisi vt sūt p̄iuncta q̄litatibus: siue vt sūt q̄lia: z sic q̄litates eē de rōne cor poris q̄lis s; q̄ hmōi nō est icōnētiō. ¶ 3° tales q̄litates sensibiles sūt de rōe eloz: vt p̄siderant a phyco. phycus. n. nō abstrahit a mā sensibili: z qz res nō sūt sensibiles si accipiunt s; suā simplicē rōnē qđditatō: s; vt sūt p̄iuncta q̄litatibus sensibilibus: iō de p̄sideratōe phyco sūt q̄lia z sensibilia s; q̄ hmōi: z qz oz q̄litates sensibiles eē de rōne eloz vt sūt sensibilia. iō calitas z friditas, z tales q̄litates sensibiles p̄nt eē de rōe eloz: vt p̄siderant a phyco. ¶ Nōndū ēt p̄siderationē phyco cā h̄re gradus s; abstractionē: ita q̄ vni z idē pōt p̄siderari a phyco sub eē magis abstracto z minus abstracto. Scia. n. nālis z ē scia z est nālis. rōne q̄ est scia s; abstractionē hz statū in infimo. rōne q̄ nālis hz statū in supmo. nā cū scia nō sit p̄ticulariū: qz p̄ticulariū nō est scia neq; diffinitio vt d̄f. 7. m. c. a. quare scia nālis eo q̄ scia est: hz statū in infimo: z nō pōt descēdere vltra spēs p̄alissimā. S; qz nālis ē q̄ nō abstrahit a mā sensibili hz statū in supmo: z nō pōt ascēdere vltra corpus sensibile. vñ z si de alijs p̄siderat s; est vt cōparat ad talia corpa. Nālis q̄ p̄ p̄siderat de corpe sensibili. postea cōsiderat de tali corpe sensibili: vt de corpe h̄ntē p̄rietates. Ultio p̄siderat de corpe sensibili qđ est sp̄i sp̄alissimē: vt de igne z terra. ¶ Nōndū ēt q̄ sicut tota scia hz suos terminos z suū statū: ita q̄libz liber p̄tialis suos terminos z suū statū hz. Nā s; tota scia nālis p se z p̄m q̄ hmōi nō trāscēdit sensibile simplr siue corpus trāsmutabile absolute. Ita liber iste de ḡnatiōe q̄ est liber p̄tialis p̄ habitā: hz suos terminos: q̄ termini sūt magis p̄cti. Nā nō solū p̄sideratio de bita huic libro nō trāscēdit corpus trāsmutabile simplr. sed ēt nō trāscēdit corpus trāsmutabile ad formā. Iō p̄mū s; p̄siderationem huius libri nō est corpus sensibile absolute: s; ē corpus sensibile potētia ad p̄rietates. Erit q̄ hic ordo: q̄ p̄mū s; p̄siderationē debita huic li^o p̄siderabit corpus sensibile: qđ est potētia ad p̄rietates. Nā sicut genus est in potētia ad p̄p̄as d̄ctas. z pōt p̄siderari genus nō p̄siderari p̄p̄as d̄ctas: ita nō abstrahēdo a mā sensibili pōt p̄siderari corpus sensibile: qđ est in potētia ad p̄rietates sensibiles: nō cōsideratis hmōi q̄litatibus p̄p̄as: q̄ sūt q̄si d̄ctē dicti corpa. Primū q̄ vt p̄tiet ad hāc mām erit p̄siderare corpus sensibile potētia ad tales p̄rietates. 2° erit p̄siderare corpus sensibile vt iformat d̄ctas p̄p̄as. 3° erit p̄siderare corpus sensibile nō solū vt ē in potētia ad q̄litates p̄rias: vel ēt vt iformat q̄litatibus p̄p̄as quocunq; mō: s; vt p̄ficiat talibus q̄litatibus p̄p̄as

ad q̄s seq̄ esse ignē vel aquā vel aliqđ aliud sp̄ale elz. ¶ Notadū autē q̄ si p̄siderant p̄dicta. textus Ari. dupl^r p̄t expōi. p̄ vt designet ordo p̄siderationū: nā s; cōsiderationē phyca: vt ossuz est: p̄mū ē st corpus sensibile potētia ad p̄rietates. 2° ē corpus sensibile iformatū p̄p̄as d̄ctas. 3° ē corpus sensibile iformatū talibus p̄p̄as vt ignis vel aq̄. 2° pōt exponi q̄tū ad ordinē p̄ncipioz ad p̄ncipiatū z cōponctiū ad cōpositiū. Nā sicut dictū est calitas z friditas z tales q̄litates p̄rie: lz nō sūt d̄ rōne eloz: vt p̄siderant s; suā qđditatē absolute sūt tñ de rōne eloz vt h̄nt esse nāle: vt sūt actiua z passiua: z vt p̄siderant a phyco: z vt tales q̄litates sūt de rōne eloz: z sūt quasi d̄ctē formales eoz: p̄mū itelligit mā que est potētia: siue p̄mo itell^r ipm corpus sensibile in potētia ad p̄rietates. 2° ipse qualitates: vt calitas frigiditas itelligantur aduenire tali māe z tali corpi. Et 3° ex p̄iunctiōe taliū p̄rietatū ad tale corpus resultat idē elm: vt aqua z ignis z est s; se. ¶ Nā s; qz hō cōstat ex aia z corpore: p̄mū itelligo corpus eē in potētia ad aiaz: z postea aiaz p̄iungi corpi. Et 3° itelligo hōtem resultare ex p̄iunctione aie ad corpus: sic qz elm: vt est actiū z passiuū p̄stat ex corpore sensibili. qđ est in potētia ad q̄litates sensibiles: z ex ipsis q̄litatibus sensibilibus. Ideo p̄ itelligo tale corp⁹ sensibile: z 2° itelligo q̄ ei adueniāt q̄litates p̄rie. z 3° ex p̄iunctiōe taliū p̄rietatū ad tale corpus itelligo q̄ resultat inde elz vt aqua z ignis. Est. n. p̄ itellectus generis qđ se hz quasi mā. scđo est itellectus d̄ctas que se h̄nt sicut forma. tertio est itellectus sp̄i que p̄stituit ex genere z d̄ctā tāquā ex p̄māli z formali: z qz corpus sensibile: vt p̄tiet ad p̄positū: qđ est potētia ad p̄rietates: s; hz q̄si genus z mā: p̄rietates q̄litates ipse se habent q̄si d̄ctē formales. elā vō ipsa vt trāsmutat se adinuicē: z sicut actiua z passiua se h̄nt quasi p̄stituta ex p̄dictis. Iō p̄mo est corpus tale sensibile. scđo sūt ipse p̄rietates. 3° sūt ignis z aq̄ z talia elā q̄ sūt actiua z passiua z cōstituant ex eis. Hāz āt duap̄ expositionū: lz vtraq; vā sit. scđa tñ magis p̄cordat ad itentionē textus. S; tñ iō ambe adducte sūt: qz vna facit ad itellectū alterius. ¶ Notadū ēt q̄ sicut elā appellat p̄p̄as corpa p̄ma: cū tñ non sūt p̄ma simplr: nec sūt p̄ma vt sūt de p̄sideratiōe nālis absolute: s; sūt p̄a vt p̄tinet ad p̄siderationē huius libri in quo p̄siderat de corpiibus trāsmutabilibus ad formā z iter corpa sic trāsmutata elā sūt p̄ma corpa: sic dicere possumus q̄ corpus sensibile: qđ est in potētia ad p̄ria: nō est p̄mo s; p̄siderationē absolute. nec ēt est p̄mo p̄m p̄siderationē phyca: phyca. n. p̄m cōsiderat corpus sensibile absolute q̄ corpus sensibile tale: qđ est in potētia ad p̄ria. tñ vt p̄tiet ad p̄siderationē huius libri: in quo non p̄sideratur de corpore sensibili siue trāsmutabili simplr: s; de trāsmutabili ad formā: qz non est sic trāsmutabile: nisi qđ est in potētia ad p̄ria: corpus sensibile: qđ est sic in potētia est p̄mū p̄m p̄siderationem: vt spectat ad p̄sentem mām. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Hec qđ trāsmutat adinuicē: z nō vt empedocles z alij d̄nt: semp. n. neq; eēt alteratio: p̄trarietates āt nō trāsmutat. ¶ Ex his q̄ dicta sūt. Rep̄hendit empedocles z suos seq̄ces d̄ctas. q̄ hec. s. elā trāsmutant adinuicē: cū dictū sit ea eē suba p̄p̄as: z nō sūt trāsmutata: vt empedocles z alij sui seq̄ces dicunt. nā si elementa essent trāsmutabilia p̄m suba: vt p̄bebat empedocles nō eēt vna mā eorum: z per p̄is neq; esset alteratio: qz p̄trarietates nō trāsmutant adinuicē. calitas. n. nō sit frigiditas: s;

Notadū

Notadū

Nōndū

2°

3°

Nōndū

T. c. 53.

Nōndū

I.cō. 8. ras: s; qz est vna mā hozz trāsmutabiliū: qd̄ est sub forma vnius efficit postea alterius. **¶** Deinde cum dicit, **¶ S; z nō minus erit corpis q̄lia z quāta dicēdū p̄ncipia: alij qd̄. n. supponentes vtunt̄ z d̄nt: q̄re aut hec aut tanta.**

I.cō. 7. **¶** Exegitur de dictis differētis formalibus in sp̄ali: z duo facit: qz p̄ p̄tinet se ad dicēda. 2.º exegitur de intento: ibi. (Quā igit̄ q̄rimus.) Continuat̄ sic: nō sufficit dicere q̄litates d̄rias eē d̄rias formales elem̄toz: vt sūt actiua z passiuā: s; nō minus. i. nullo mō dicendū est q̄lia z quāta sunt p̄ncipia corporis el̄aris. i. dicendū est q̄les z quot sunt tales qualitates sensibiles d̄rie formales. Alij. n. incomplete tradentes non oñdunt: q̄re p̄ncipia hm̄oi sunt hec aut tanta: sed supponētes talia p̄ncipia esse vtuntur eis. **¶** Deinde cum dicit.

I.cō. 7. **¶** Quā igit̄ q̄rimus corpis sensibilis p̄ncipia: hoc aut̄ h̄nt̄ est tangibile. tangibile aut̄ cuius est sensus tactus manifestum: qm̄ non oēs p̄trarietates corpis sp̄es z p̄ncipia faciunt: sed solum que s; tactū: z s; n. contrarietatem differunt: z s; tāgibilem contrarietatem.

I.cō. 8. **¶** Exegitur de itēto: z duo facit: qz p̄ oñdit tales d̄rias formales esse q̄litates tāgibiles. 2.º declarat q̄s q̄litates ponēdū est esse tales d̄rias: ibi. (Ipsoz aut̄ tāgibilitū.) Circa p̄mū tria facit: qz p̄ oñdit q̄litates tāgibiles esse d̄rias. 2.º oñdit q̄litates alias nō esse d̄rias tales. tertio remouet quādā cauillationē. 2.º ibi. (Jō neq; albedo.) 3.º ibi. (Quāuis p̄ior visus.) Dicit ḡ. qz nos q̄rimus p̄ncipia corpis sensibilis. hoc aut̄ sensibile corpus: qd̄ q̄rimus est tangibile: z qz tangibile est illud cuius est sensus tactus. Jō manifestū est qz nō oēs q̄litates corpis nec oēs q̄litates sensibiles faciunt. i. faciēdo sūt: vt h; alia l̄ra z sp̄es. i. forme siue formales differentie z p̄ncipia el̄oz: s; facientes recte solū faciūt talia p̄ncipia q̄litates q̄ sunt s; tactū. i. qualitates q̄ differunt s; p̄trarietatem. i. s; tangibile. **¶** Notandum aut̄ qz corpus sensibile tangibile est illud cuius p̄ncipia querimus: qz tale sensibile hic cōsideratur: a quali sensibile nō abstractū consideratio huius libri. z vt spectat ad mām istaz. dictum est aut̄ qz in hoc libro intendit̄ de corpe trāsmutabili ad formā: s; ḡ corpus sensibile absolute poss; forte abstrahi a qualitatibus tangibilibus. corpus tñ vt trāsmutabile ad formā nūq; abstrahit a talibus q̄litatibus: z qz hic intenditur de corpe supple trāsmutabili. corpus s; q̄sitū est corpus tāgibile. cū ergo p̄ncipia z formales differentie corpis tangibilis s; hm̄oi sint contrarietates tactus: opz tales contrarietates hic esse questas. **¶** Deinde cum dicit.

nōndum

¶ Jōq; neq; albedo z nigredo: neq; dulcedo z amaritudo: s; l̄r at̄ neq; alioz sensibilū p̄trarietatū aliq̄ facit elementuz.

¶ Oñdit ex hoc alias p̄trarietates nō esse questas dicēs: qz neq; albedo: neq; nigredo: neq; dulcedo: neq; amaritudo: z s; l̄r neq; alia aliaz p̄triatū sensibilū ab alijs sensibilibus q̄ a sensu tactus: nulla. i. taliū facit el̄a. i. p̄ncipiū el̄oz: vel est d̄ria formalis coz: vt sunt tangibilia: vel vt sunt actiua z passiuā. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Quāuis p̄ior visus tactu: q̄propter z subm̄ pus. Sed non est corporis tangi-

bilis passio s; m̄ qz tangibile: s; s; m̄ aliud z si contingat natura p̄ius.

¶ Remouet quādā cauillationē dicēs: qz s; visus sit s; oz tactu: pp̄ qd̄ z obz visus pus est obo tactus: s; tñ qz q̄litas visibilis nō est passio corpis tāgibilis: s; qz tāgibile: s; s; qz aliud: vt s; qz visibile: cū nos q̄ramus p̄ncipia corpis vt est tangibile: nō vt est mutabile: z sic contingit visum esse pus nā: qz talis p̄ortitas accidit z alienatur a p̄sideratione nostra. Jō d̄rias visibiles non est ponenduz esse differentias formales el̄oz vt sunt tangibilia: z sunt actiua z passiuā.

¶ Ipsoz aut̄ tangibilitū diuidendū q̄ p̄ me differentie z p̄trarietates. Sunt at̄ p̄trarietates secunduz tactum he. calm z frigidum: humiduz z siccū: graue z leue: durum molle: lubricum aridū: asperum lene: grossum z subtile.

I.c. 8.

¶ Postq̄ p̄s dicit q̄litates tāgibiles eē el̄oz formales d̄rias z eē p̄ncipia. Mō vt dcm̄ ē ne laboret i equoco: qz multe sūt q̄litates tāgibiles oñdit in pte ista q̄s q̄litates de nūero tāgibilitū ponēdū est eē tales d̄rias z talia p̄ncipia. Jō duo facit: qz p̄ entierat diuersas p̄trarietates tāgibilitū. 2.º oñdit q̄s illaz ponēdū est eē talia p̄ncipia: ibi. (Hoz at̄ graue.) Dicit ḡ. qz d̄s est p̄trarietates ipsoz tāgibilitū: z oñdēdū est q̄ sunt p̄me d̄rie z p̄trarietates tāgibiles: sunt aut̄ p̄trarietates s; tactū: hec. z. i. p̄ma est calz z frigidū. 2.º hūidū z siccū. 3.º graue z leue. q̄rta duruz z molle. q̄nta lubricū z aridū. sexta asperuz z lene. septima grossuz z subtile. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Hoz aut̄ graue qd̄ez z leue neq; actiua neq; passiuā: non. n. in faciēdo aliqd̄ aliō neq; in patiēdo ab alio dicit̄. opoz tet aut̄ actiua iuicē z passiuā eē elem̄ta: miscenē. n. trāsmutant̄ adiuicēz. calz. n. z fridum: humiduz z siccuz: hec qd̄ez qz actiua sunt: hec aut̄ qz passiuā dicunt̄.

¶ Exegit̄ d̄ p̄dictis: z duo facit: qz p̄ oñdit qd̄ tenēdū sit de graui z leui. 2.º qd̄ de alijs q̄litatibus: ibi. (Calm. n. est.) Dicit ḡ. qz hoz siue haz q̄litatū tāgibilitū. graue qd̄ z leue nō sūt actiua z passiuā: qz nō d̄nt. i. nō describunt̄: nec diffiniunt̄ graue z leue. i. faciēdo aliqd̄ aliō: neq; in patiēdo ab alio: z qz el̄a vt d̄ eis loquor opz eē actiua z passiuā adiuicē. Jō supple vt ad p̄p̄o^m spectat graue z leue nō p̄nt esse el̄oz p̄ncipia. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Calm. n. est qz p̄gregat homogenea: segregare. n. qd̄ iquiunt̄ facere ignē: cōgregare aut̄ est que eiusdē tribus: cōtigit. n. extollere alienigena: friduz autez qd̄ coniungit z congregat: s; l̄r z syngenea z non eiusdem tribus.

¶ Dicit qd̄ sit tenēdū de alijs q̄litatibus. z pbat qz calz z frigidū: hūidū z siccū sunt ille q̄litates q̄ sunt el̄oz p̄ncipia. vt sūt actiua z passiuā. **¶** Ad cui⁹ euidētiā nōndū qz q̄litates tāgibiles q̄ ponunt̄ el̄oz p̄ncipia nō sunt trāsmutata adiuicē duo in se h̄re debēt. p̄ qd̄ debent esse actiue z passiuē. qz sine actiōe z passioe nō fit trāsmutatio. 2.º nō debēt reduci i alias q̄litates: qz si i alias q̄litates reducerent̄ iā nō essent p̄me: nec deberent dici p̄ncipia.

nōndū

Egidii De gene. 7 cor.

elpis. Duo igitur facit: quod primo offendit calidum et frigidum humidum et siccum esse huius principia: quod sunt actiua et passiuua. 2° quod non reducuntur in alia: sed magis alia reducuntur in ipsa. 2^a ibi. (Manifestum igitur quod omnes.) Circa primum duo facit: quod primo offendit calidum et frigidum esse talia principia: quod sunt actiua. 2° offendit sicut idem de humido et sicco: eo quod sunt passiuua: ibi. (Humidum. n. indeterminate.) Dicit igitur quod calidum et frigidum prout esse huius principia: quod sunt actiua. Nam calidum est actiuus: quod aggregat homogenea: et segregat et etherogenea. id est sapientes inquit ignem facere alienigena et etherogenea. aggregare autem homogenea que sunt eiusdem tribus et eiusdem proli: sed extollit et segregat alienigena. supple et frigidum est actiuus: quod perit et aggregat omnia sicut. i. vniiformiter siue fuerit syngenea omnigena. i. homogenea et non eiusdem tribus. i. sicut etherogenea. **¶** Non autem quod calidum rarefacit et rarefaciendo quod est ibi subtile eleuat et euaporat. Idem de aggregare homogenea: quod grossa et graua relinquit deorsum. leuia autem et subtilia facit ascendere sursum: et quod calor coniungit leuia leuibus et grossa relinquit cum grossis. idem de aggregare homogenea. Frigidum autem coarctat et restringit et hinc immobilitatem: idem siue sunt homogenea siue etherogenea per frigidum coagulant. frigidum. n. non separat subtilia a grossis: sed coagulat ea simul. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Humidum enim indeterminate proprio termino bene terminabile ens: siccum autem bene terminabile proprio termino difficulter terminabile alterius.

¶ Offendit humidum et siccum esse talia principia: quod sunt passiuua: et duo facit: quod primo facit quod dicitur est. 2° ut offendat quod humidum est ponendum tale primum diuidit humidum et siccum. 2^a ibi. (Dicitur autem siccum et humidum.) Circa primum duo facit: quod primo offendit de humido et sicco: quod dicitur est. 2° offendit qualitates alias tangibiles non posse esse talia principia: quod reducuntur in humidum et siccum: ibi. (Subtile autem et grossum.) Dicit igitur quod humidum habet rationem passiuum. est. n. humidum indeterminate proprio termino. est bene ens terminabile termino alieno. siccum autem e contrario est bene terminabile termino proprio et difficile terminabile alterius termino: et quod bene terminari siue termino proprio siue alieno sonat in passione. idem humidum et siccum sunt passiuua. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Subtile autem et grossum lubricum et aridum. et durum et molle: et alie differentie ex his sunt.

¶ Offendit alias qualitates tangibiles non posse esse talia principia: quod non sunt qualitates prime: sed reducuntur in alias: circa quod duo facit: quod primo permittit quod intendit. scilicet exegitur de intento: ibi. (Quoniam enim repletum.) Dicit ergo quod subtile et grossum. lubricum et aridum. durum et molle: et alie differentie tangibiles non sunt prime: sed sunt ex his. i. reducuntur ad has ut ad humidum et siccum. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Quoniam. n. repletum est humidum: quia non est terminatum quidem. bene autem terminabile ens: et quod sequitur tangentem. subtile autem repletum: subtilius autem partium et paruum partium repletum: totum enim totum tangit: subtile autem maxime tale: manifestum quoniam subtile quidem erit humidum grossum autem siccum.

¶ Exegitur de intento: et tria facit: quod primo offendit hoc de subtile et grosso. 2° de lubrico et arido. 3° de duro et molli. 2^a ibi. (Et rursus lubricum.) 3^a ibi. (Amplius molle quidem.)

Dicit igitur quod humidum est quod repletum: quod non est determinatum termino proprio: et est bene terminabile termino alieno. et quod humidum tangit: quod accipit formam et figuram eius quod tangit. idem supple est humidum repletum. aqua. n. et quodlibet subtile repletum est: imo subtile est maxime tale. i. maxime repletum: est. n. repletum paruum partium per poros. est. n. de ratione subtilis quod totum attingat: subtile. n. sicut quod huiusmodi sic subicitur quod totum attingit et replet totum: et quod reple repleuit rei per nomen humidum. manifestum est quod subtile erit humidum. et si subtile est humidum: et reducitur in humidum. grossum erit siccum et reducitur in ipsum. **¶** Notandum autem quod sicca et solida bene terminantur termino proprio idem non accipiunt figuram eius in quo sunt. nec bene replent ipsum. vas. n. bene repletur ex aqua. non autem bene repletur ex lapidibus. quia aqua sequitur figuram vasis et coaptat se eis: non autem lapides. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Et rursus lubricum quidem humidum. Lubricum autem aliquid humidum passiuum est velut oleum aridum quidem siccum: aridum. n. quod perfecte siccum: quia propter et coagulata sunt pro defectu proprie humiditatis.

¶ Reducit lubricum et aridum dicens: quod lubricum erit humidum. i. reducitur in humidum. lubricum. n. est humidum passiuum aliquid a sicco velut oleum: quod est lubricum et viscosum: quod est ibi et siccitas annexa humiditati: quod cum in abundantia humiditas lubricum reducitur in humidum. aridum autem est siccum. i. reducitur in siccum. est enim aridum quod est perfecte siccum: quia propter et coagulata videntur arida et sicca pro defectu proprie humiditatis: deficit. n. in talibus. propria humiditas: quia est constructa et coagulata propter coagulationem. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Amplius molle quidem humidum: molle. n. quod subicitur in seipsum et non transmutatur quod quod facit humidum: ideo. n. si est humidum molle: sed molle humidum: durum autem siccum: durum enim est quod coagulatum est: coagulatum enim siccum.

¶ Reducit molle et durum dicens: quod molle erit humidum. Nam molle est id quod subicitur in seipsum. i. quod cedit non transmutans autem. i. et non resistit: et quod hoc facit humidum et est. proprio eius cedere. i. et non resistere: idem non est humidum reducibile in molle: sed molle est humidum: et reducitur in ipsum. participat. n. molle proprietates humidum: non e contrario. addidit autem quod durum est siccum. Nam durum est quasi idem quod coagulatum. coagulatum autem est siccum. i. reducitur in siccum ut prius dicebatur. ergo et durum in siccum reducitur. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Dicunt autem siccum et humidum multarie: opponitur autem sicco et humidum et vduz: et rursus humidum et siccum et coagulatum: omnia autem hec sunt siccum et humidum primorum dictorum.

¶ Diuidit siccum et humidum: ut offendat quod humidum et quod siccum debent poni qualitates prime. **¶** Ad cuius evidenciam notandum quod humidum et siccum reperiuntur in eis et elementis: et ut reperiuntur in elementis habent esse dupliciter. Quaedam. n. mixta sunt simpliciter humida. quodam autem sunt talia per accens. que. n. sunt humida non per se: sed per accens prout dicitur humida et rosata: sicut lapides perfusi aqua humidum et rosati dicitur prout. sic et quodam sunt sicca simpliciter. quodam sunt sicca per accens ratione frigoris costringentis. Sed si reductio non horum

Non-dum

T. co. ii. T. co. 12.

T. co. 13.

T. co. 14.

Non-dum

nem horum scire volumus dicere possumus et humidus et roatum deducitur in humidum elatum. humidum autem elatum in humidum elatum: quod proprie et simpliciter est primum humidum. sic et coagulatum in elatis reducitur in siccum elatum: siccum autem elatum in siccum elatum: quod est primum siccum. In principia transmutationum ponenda sunt primum siccum et primum humidum. Duo ergo facit quod primo premitit quod intendit. secundo declarat propositum ibi. (Omnia enim humida.) Dicit ergo quod humidum et siccum dicitur sive dicuntur multis modis. Opponitur enim siccum humidum et vnum: et rursum humido opponitur siccum et coagulatum: et oia hec putantur in elatis sunt siccum et humidum dictorum primum. i. sunt siccum et humida. putantur in elatis. sunt enim aliquo modo prime qualitates in elatis. tamen non sunt in eis simpliciter. quia mixta et elata non habent homogeneas qualitates primas in suis excellentiis. sed habent eas fractas et remissas. ut superius dictum est. Deinde cum dicit.

Quonia enim humido opponitur siccum et humidum quidem est quod habet alienigenam humiditatem sufficientem. infusum autem quidem quod in profundo. siccum autem quod prout uatur hac. manifestum quoniam humidum quod erit humidum oppositum et siccum primum siccum.

Manifestat quod dixerat et duo facit: quia primo ostendit humidum et vnum opponitur siccum. et quia siccum reducitur in primum siccum. siccum elatum in siccum elatum. secundo ostendit siccum et coagulatum opponitur humido. et quia humidum reducitur in primum humidum. secunda ibi. (Rursum autem humidum.) Dicit ergo quod humido opponitur siccum. nam humidum quidem est id quod hinc alienigenam humiditatem sufficientem: sicut id quod roatum est. infusum autem est quod habet alienigenam humiditatem in profundo. siccum autem simpliciter erit quod prout hac utraque humiditate. propter quod manifestum est: quia humidum secundum superficiem erit humidum simpliciter: vel ut hinc alia litera et planius: vnum erit humidum: sicut et siccus quod est oppositum humidum: est siccum primum. i. reducitur in primum siccum. Non autem quod eo ipso quod vnum opponitur siccum: quia siccum est proprium oppositum humidum sequitur quod vnum sit aliquo modo humidum: et quia quod est secundum quid et quodammodo: reducitur in id quod est simpliciter. Ideo bene dictum est quod vnum reducitur in humidum: quia opponitur siccum per naturam humidum. Deinde cum dicit.

Rursum autem humidum et coagulatum sicut: et humidum quidem est quod habet propriam humiditatem in profundo. infusum autem quod hinc alienam humiditatem in profundo. coagulatum autem quod prout uatur hac. quapropter et hoc erit. hoc quidem siccum. hoc autem humidum.

Ostendit hoc idem de siccum et coagulato dicens. quia humidum et coagulatum similiter opponuntur: quia humidum est quod habet propriam humiditatem in profundo. infusum autem quod hinc alienam humiditatem in profundo. coagulatum autem quod prout uatur hac. s. humiditate in profundo. ergo coagulatum opponitur humido per naturam siccum. non in quantum principat aliquid de humiditate sicut vnum opponebat siccum. putantur participat aliquid de humiditate. Quapropter ex his quod dicitur sunt per quod hoc s. coagulatum erit siccum. hoc. s. vnum erit humidum. Notandum autem quod non solum vnum: sed infusum reducitur in humidum. tam enim infusum quam vnum sunt humida per accidens. habent enim alienigenam humiditatem: sed aliter et aliter: quia vnum hinc homogeneam humiditatem in superficie. infusum autem in profundo. vnum quia vnum hinc hoc per accidens: cum esse per accidens reducatur ad per se: vnum quia infusum

sum reducitur ad humidum. Deinde cum dicit. **Manifestum igitur quoniam omnes alie dicitur reducuntur ad primas quatuor. hec autem non amplius in minores. neque enim calidum quod siccum aut quod humidum. neque humidum quod calidum aut quod frigidum. neque frigidum quod siccum. neque subinvicem. neque sub calido et humido sunt. quapropter necesse quatuor esse has.**

Concludit quod predictae quatuor dicitur. s. calidum et frigidum humidum et siccum non reducuntur in alias nec in seipsas sed alie reducuntur in eas. Ideo autem quod omnes aliene. i. omnes alie dicitur reducuntur ad has dicitur primas. hoc autem non amplius in minores. quia nec reducuntur in alias nec in seipsas. calidum enim non est quod siccum: aut quod humidum: quia actiuum non est quod passiuum. neque humidum quod calidum aut frigidum: quia passiuum non est quod actiuum. sic etiam frigidum et siccum non sunt sub se invicem. quia actiuum non est quod passiuum. nec econverso. nec sunt sub calido et humido. non quia frigidum sit sub calido. et siccum sub humido. quia oppositum non est sub opposito. Quapropter necesse est has quatuor dicitur esse principia transmutationum et non plures et nec pauciores.

Notandum autem quod cum fuerint assignate. et contrarietates qualitatum tangibilium solum due sunt ponende tanquam prime differentie et tanquam principia transmutationum. v. calidum et frigidum: et humidum et siccum: quia hec sunt actiuum et passiuum: et non reducuntur in alias. Alie autem. s. contrarietates non debent dici talia principia: quia nec sunt actiuum nec passiuum. ut graue et leue. vel reducuntur in alias. ut subtile et grossum. lubricum et aridum. durum et molle. asperum et lene. asperum enim et lene reducuntur in humidum et siccum. hinc per se non redirent ea. lene enim reducitur in humidum. humida enim propter sui fluxibilitatem habent lenitatem in partibus et in eis vna pars non supereminet alteri. siccum enim. quia sunt bene terminabilia termino proprio possunt habere asperitatem in partibus. et in eis vna pars potest alteri preeminere.

Quoniam autem quatuor elementa: eorum autem quatuor sex coniugationes sunt. contraria autem non inata sunt coniugationi. calidum enim et frigidum esse idem: et rursum humidum et siccum ipse. manifestum autem quoniam quatuor erunt elementorum coniugationes: calidum et siccum: calidum et humidum. et rursum frigidum et humidum. et frigidum et siccum.

Postquam per se ostendit quatuor esse qualitates primas actiuas et passiuas. In parte ista ex numero illarum qualitatum probat naturam eorum. Ad cuius evidentiam notandum quod ad transmutationem et ad generationem et corruptionem non solum requiritur quod elementum sit actiuum et passiuum. sed et ad hoc facit locum. et est ordo ad homogeneas qualitates. nam secundum quod elementum est in alio et alio loco. sic aliter et aliter se habent ad generationem et corruptionem. sic etiam. putantur elementum hinc aliter ordinem ad qualitates actiuas et passiuas. aliter et aliter se habent ad agendum et patiendum. et aliter et aliter transmutat et transmutatur. Tria ergo facit: quia per ex numero qualitatum actiuarum et passiuarum. probat naturam eorum. 2. determinat de loco eorum. tertio ostendit quem ordinem habent elementa ad qualitates actiuas et passiuas. secunda ibi. (In tribus autem quatuor.) 3. ibi. (Et tamen simpliciter.) Circa primum duo facit: quia primo facit quod dicitur esse. secundo ostendit opiniones antiquorum aliquo modo concordare opinioni sue. secunda ibi. (Omnes enim qui simpliciter.) Prima pars diuiditur in duas: quia primo propositum quod in

T. c. 15.

Non

T. c. 15.

Non

Non

T. c. 16.

Non

T. c. 22.
T. c. 23.

T. c. 17

Egidii De gene. 7 cor.

tendit. scdo manifestat ppositū ibi. (Et affectū ē hoc.)
 Dicit ergo q sunt quattuor: ēla. i. q̄ttuor s̄ q̄litates acti
 ue z passiuē. eīm. n. quasi idem sonat qd̄ p̄ncipiūz. z qz
 hmōi qualitates p̄me h̄nt aliq̄ mō rōnē p̄ncipiū. vt ostē
 suz est. iō ēla appellari p̄nt. Istaz aut̄ quattuor q̄litateū
 siue istoz p̄ncipioz sunt sex p̄iugatioēs. i. cōbinatioēs.
 qz sex modis cōbinare possumus: sed due cōbinatioēs
 sunt intiles: qz p̄ria non sunt inata confungi: qz ipse ē
 idē corpus esse calidum z frigidum. vel esse hūidus z
 siccū. Manifestū est ergo qz possibiles p̄iugatioēs eīo
 rū. i. qualitatuū primaz erunt q̄ttuor. poterunt enim cō
 binari z p̄iugari. calm z siccū. calm z hūidū. z frigidus
 z hūidū. z frigidū z siccū: z qz fm̄ numez h̄az cōbi
 nationū est numerus p̄moz corporoz: iō contingit esse
 quattuor prima corpora. **¶** Notandū aut̄ qz p̄s viū
 equivoce noīe ēli. nā aliq̄l ēla appellat prima corpora
 vt ignē z hmōi que sunt ēla respectu mixtoz q̄ cōstāt
 ex eis. aliq̄l at̄ appellat ēla q̄litates actiuas z passiuas
 q̄ sunt ēla z p̄ncipia p̄moz corporoz. nō simplr z abso
 lute. s̄ vt sunt actiua z passiuā adinuicē vt superi^o dice
 bas: z sic accipit ēla hic. qz cōbinatioēs sūt sex. q̄ttuor
 possibiles z due impossibiles. **¶** Notandū etiam qz ele
 mentiū qd̄libet: siue qd̄libet p̄mū corpus requit duas p̄
 mas q̄litates. z qz due prime qualitates in eodē corpe
 nō p̄nt p̄iungi nisi quattuor modis. iō sunt q̄ttuor p̄ma
 corpora. **¶** Deinde cum dicit.

Nōndū

Nōndū

¶ Et affectū est hoc fm̄ rōem simplici
 bus appetitib^o corpib^o. ignis z aeris: z ter
 re z aque. ignis enim calidus z sic^o. aer
 at̄ calidus z humidus. velut euaporatio
 n. aer. aq̄ at̄ f̄ra z hūida. terra at̄ f̄ra z sic
 ca: vt ḡ rōabilr distribuāf̄ d̄rie p̄mis cor
 porib^o: z mltitu^o eoz fit f̄z rōez q̄ttuor.

¶ Hic manifestat qd̄ dixerat. dicens. qz he. s. cōbinatio
 nes primaz q̄litateū fm̄ rōnē. i. rōnabilr affectū ē his
 que apparent simplicia corpora. s. igni z aeri: aq̄ z ter
 re. Nā in his q̄ttuor corporibus reperit̄ predictē q̄t
 tuor cōbinationes. ignis enim est calidus z siccus. aer
 calidus z humidus. Nā aer est velut euaporatio qd̄a
 que est calida z hūida. aqua est frigida z hūida. terra
 frigida z sicca. At ergo rōabilr distribuāf̄ prime d̄rie
 p̄mis corporibus fm̄ rōnē fit multitudo eoz. vs. p̄i
 moz corporoz supple fm̄ multitudinē p̄maz q̄litateū
 sunt. n. quattuor p̄ma corpora que sunt q̄ttuor p̄me q̄l
 itates: z sunt eaz q̄ttuor cōbinatioēs possibiles. **¶** No
 tandum aut̄ qz euaporatio duplr̄ potest considerari: vt
 quātum ad id quod est: z sic est humida: vel quātū ad
 calorē icorporatū qui facit eā ascendere: z sic est cala.
 frigida. n. fm̄ qz hmōi nō ascēdit. z iō cōiter pōitur qd̄
 euaporatio a mā h̄z humiditatē: sed ab efficiente. i. a so
 le. z a supcelestibus corporibus h̄z calorē icorporatū.
 3° dcm̄ est qz aer est calidus z hūidus: qz est q̄si eua
 poratio quedā. **¶** Notandū ēt p̄m̄ hic quasi sup̄pōe
 re qz ad qd̄z eīm requit̄ cōbinatio duaz qualitatuū: z
 ex numero talū cōbinationū arguit̄ numez eoz: qui
 daz aut̄ volentes hmōi rōnē assignare dixerūt hoc eē:
 qz oz actiū h̄re suū. p̄riū subm. p̄riū at̄ subz summi
 calidi nō pōt esse hūidū: qz calm in summo facit eua
 porare humidū. ignis ḡ h̄z duas q̄litates: qz est calis
 z siccus: sed calm cū tēpamento fundat̄ in humido.
 ideo aer est calidus z humidus. sic etiam frigidū cum
 temperamento fundat̄ in humido: vt frigidus aqueum
 frigidum aut̄ cū excessū expellit hūidū: vt fridus ter
 re. 3° oz eīm h̄re duas qualitates p̄mas f̄z qz vna seq̄

Nōndū

Nōndū

dictus q̄
 rundam

tur ad aliā z h̄z ordinē ad eā. Sed hoc duplr̄ nō videt̄
 bene dictū. Primo qz p̄ actiō videt̄ ire ad mentē p̄hi.
 p̄h. n. intendit de eis z de numero eoz vt trāsmutat̄
 se adinuicē z sunt actiua z passiuā. ideo ex ipsa actiōe
 z passione magis q̄z ex ordine qualitatuū d̄z sumi p̄di
 cta rō. Amplius sup̄pōebat̄ in illa rōe qz idē subm̄ ha
 beret frigidū in sumo. z calidus in sumo. vt calz ignis:
 z frigidū terre: que dicebāt esse talia in sumo ponebāt
 fundari in sicco. hoc aut̄ videt̄ ipsi apparētib^o repu
 gnare: qz subiecta p̄ria non p̄nt esse eadē h̄noz maxi
 me si accipiant̄ in sua excellētia. cū actus actiuoz sint
 in patiente z disposito. Possum^o ḡ vtroqz modo assig
 re rationē: q̄re ad vnu eīm cōcurrunt due qualitates. p̄
 ma erat ex ipsa actione z passione. Nam quecūqz trāf̄
 mutantur adinuicē sunt simul actiua z passiuā. vt p̄ba
 tum fuit supra. ca^o. de mixtiōe. z et̄ in ca^o. de tactu z de
 actione. Si ergo hic arguit̄ de eis vt sunt trāsmutata
 oz agere de eis vt actiua z passiuā. cuilibz ḡ eoz dabi
 mus duas q̄litates. vna actiua z aliā passiuā: qd̄ cōcor
 dat apparentib^o. Nā in igne q̄litas actiua est calor. pas
 siua siccū. In aere passiuā q̄litas est hūidū. actiua ca
 lidū: z sic de alijs. nullū est enī elemētū qd̄ non habeat
 vnam qualitatem actiua. z aliā passiuā. z hoc mō v̄r ire
 ad mentē p̄hi. possumus t̄m̄ si volum^o ex ordine ipsarū
 qualitatuū ostendere quō ad qd̄z eīm cōcurrunt due q̄l
 itates: tenebim^o t̄m̄ modū aliū a mō p̄dcō. nō. n. dicem^o
 qz terra sit frigida in sumo: sed qz aqua. quo posito d̄ le
 ui p̄z dicta cōbinatio. Nā ignis qui est calidus in sum
 mo de necessitate fundat̄ in sicco: qz sūma caliditas fa
 cit euaporare hūidū. aqua aut̄ que est frigida in sumo
 q̄st ei opposita requit̄ oppositū susceptiuū: iō frigidum
 aque fundat̄ in humido: aer aut̄ qui h̄z calidū cū tēpa
 mento fundatur in humido. frigidum aut̄ terre oppo^m
 fundat̄ in sicco ita qz calm in sumo nō cōpatit̄ secū hu
 midū. sed calm cū tēpamento. z frigidum in sumo nō
 cōpatit̄ secū siccū: sed frigidū cū tēpamento: q̄re aut̄z
 terra nō est frigida in sumo: cū sūme distet a celo infra
 patebit. **¶** Deinde cum dicit.

3° dcm̄
 p̄
 2
 2. a. 26
 p̄

2

¶ Omnes enim qd̄ qui simplicia corpo
 ra elemēta faciūt. hi qd̄ vnu. hi at̄ duo.
 hi aut̄ tria hi autem quattuor faciunt.

T. cō.
 17.

¶ Adducit opiniones antiquoz ad p̄firmandū verita
 tem p̄dictaz. z duo facit: qz p̄mo narrat antiq̄z opinio
 nes. scdo exeq̄ de eis ibi. (Quecūqz quidem.) Dicit er
 go qz nō ē ponēdū plura ēla q̄z q̄ttuor: quod p̄z ex d̄i
 ctis antiquoz. Nā qui faciūt corpora simplicia eē ēla.
 hi faciūt vnu tale corp^o. hi at̄ duo. hi tria. hi q̄ttuor. nūe
 rī at̄ q̄ternariū nullus excessit. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Quicūqz qd̄ iḡ vnu dicūt solū. Deī
 de densitate z raritate alia generāt. his
 cōtingit duo facere p̄ncipia. z rax z dē
 sum. aut calidus z f̄m: hec enim actiua.
 vnum autem supponitur quemadmo
 dum materia.

¶ Quia fecerat mentionē de opinionibus antiq̄z exe
 quit̄ de eis: z duo facit. qz p̄ exeq̄ de facientib^o vnu
 eīm: scdo de facietib^o plura. ibi. (Qui at̄ mox duo.) Di
 cit ḡ. q̄cūqz dicunt vnu solum esse eīm. addunt illi eīo
 māi: alia p̄ncipia formalia z actiua: iō ait qz deinde ex
 illo p̄ncipio māi per raritatē z dēstatē ḡnant̄ alia. cō
 tingit at̄ his facere duo p̄ncipia formalia. vt rax z dē
 sum. calm z fridum. hec. n. sunt p̄ncipia actiua z vnu
 supponit̄ eis tanq̄ mā. **¶** Deinde cum dicit

T. cō.
 18.

Qui aut̄

L.cō. 18. Qui at mox duo faciūt. vt pmenides ignē z terrā. mediā mixturā faciūt hoz. puta aerem z aquam.

Exequitur de ponētibus plura. z tria fac f3 q hi tri pliciter diuersificati fuerunt. p ergo exequit de facienti bus duo pncipia: scō de facientibus tria. 3. de facie- tibus quattuor. scō ibi. (Similiter aut z quidē.) 3. ibi. (Quidā z mox.) Dicit q qui mox. i. statim faciūt duo pncipia vt pmenides z meliss. qui ponūt ignē z terras faciunt mediā mixturā hoz: puta aerē z aquaz q sunt media iter ignē z terrā. dicūt eē mixturā terre z ignis.

L.cō. 19.

Deinde cum dicit. Sitr aut z q tria dicunt: quēadmodū Plato in diuisionibus. mediū. n. mixtu- rā facit. z fere eadē dicūt z q duo z qui tria dicunt. p. zeter q hi qdē icidunt in duo media. hi aut vnū solū faciunt.

L.cō. 19.

Exequitur de ponentibus tria. dicēs q sitr quidā di cunt esse tria pncipia. quēadmodū Plato in diuisioni- bus: idest in tractatu de diuisione pncipiozum posuit tria pncipia. s. magnum paruum: z ideam autem pone bat mediū iter magnū z paruū: qz ifluebat in māz ma- gis z minus dispositam. h. mōl ideā dicebat esse mixtu- ram: qz ifluebat formaz z mām que amiscebat ei. vel possumus dicere z forte meli⁹ q Plato posuit duo pncipia mālia. s. magnū z paruū. posuit tñ nihilomin⁹ ter- tiū pncipiū māle qd erat quasi mediū z mixtū ex his: qz sicut ponebat magnū z puū z vnū dispositū. ita po- nebat eā dispositā medio modo. z id mediū dixit qua- si mixturā magni z parui: qz illo medio referuabat ma- gnum z puū sicut in medio referuant extrema. Addit q fere eadē dicunt qui dicunt duo eā z qui tria. vtriqz enim hoz ponūt extrema z mediū sed differēt. qz hi qui ponūt duo eā incidūt. i. secāt z didūt vt h3 alia lra mediū in duo: vt p3 de pōne pmenidis: qui ponēdo pncipia duo. s. ignē z terrā ponūt duo media inter ea. aerē z aquā. hi at. s. antiq qui ponūt tria pncipia faciūt vnū solū me^m. vt p3 in solōne Platōis. Deinde cum dicit.

Quidā at z mox qttuoz dicūt. vt Em- pedocles. qgregat aut z hec i duo. igni enim oia alia contra ponit.

Determinat de positione Empedoclis qui ponebat qttuoz eā. z duo facit: qz pmo ponit pōne eius. scō ostē dit qñ ex dcis pncipijs saluabat generationē rez ibi. (Non est aut.) Dicit ergo q quidā mox dicūt eē quat- tuoz pncipia. vt empedocles. z hec qttuoz pncipia con- gregat in duo pna. qz igni oia alia cōtraponit. No- tanduz aut q qz ignis erat valde actiuus ne vnuerfuz cito corrūperet posuit oia alia eā hē amicitia adiuicē z opponi igni. posuit g qttuoz pncipia: sed iter ea erat solum vna contrarietas. Deide cū dicit.

L.cō. 20. Non^m

Nō ē at ignis z aer z vnūqōqz pdcōrū simplex s3 mixtū. simpli⁹ at talia qdē sūt. n tñ eadē. v. g. qd qdē igr igni sile igneū nō ignis. z qd aeri aereū. sitr at z i alijs.

L.cō. 20.

L.cō. 21.

Ignis at ē supabūdātia caliditatē quē admodū z glacies frītatis. Coagulatio qdē z arfio supabūdātie qdā sūt. hec qdē frītatis. hec at calitatis. si igr est glacies

coagulatio ffrī z hūiditignis erit arfio calē z sicci. iō nil ex glacie gñat neqz ex igne.

Ostendit qñ fm Empedo. ex talib⁹ elis fiebat gñō. Ponebat enī q vnūqōqz eloz iueniebat eē duplr. v3. fm esse purz z fm esse mixtum. Dicebat enim q ignis z aer z vnūqōqz eloz non est simplex vlr. sed pōt esse mixtū: z ponebat q simplicia eā sunt talia. i. sunt silia mixtis elis. nō tñ sunt eadē eis. v. g. sile igni dicebat eē igneū z nō ignis. z sile aeri dicebat esse aereū. i. aereū vt h3 alia lra. sitr aut z i alijs: qz sile aq dicebat aqz. z terre terreū. Ignis aut purus fm ipsum est supabun- dantia calitatis. sicut glacies frīditatis. naz sic glacies dē coagulatio sic ignis dicit arfio. qz talia sunt qdā su- perabundantia. Nam h. s. coagulatio est superabundā- tia frigiditatis. hec. s. arfio supabundantia caliditatis. p- pter qd si glacies est coagulatio humidi z frigiditatis: ignis erit arfio calidi z sicci. Cum ergo distingueret Empe- docles sic eā ponebat hoc modo fieri gñōe ex eis: qz ex elis puris denominantibus supabūdātia nihil pōe- bat generari. Dicebat enī q nihil gñat neqz ex glacie: neqz ex igne: sed supple fit generatio ex mixtis elis.

Notandū aut opinionones antiquoz qcordare cū opi- nionibus Ari. qñ ad tria. Primo qz oēs posuerūt plu- ra pncipia: sed aliq posuerūt illa plura esse mālia: aliq vero posuerūt vnū māle z addiderūt illi māli plura pncipia actiua z formalia. vt si ponebāt illd māle fm^m ae- rem per caliditātē z frigiditātē. vel per raritātē z den- sitatē gñabāt alia. vt aer calefactus z rarefactus inter ea fiebat ignis. z densatus z ifrigidat⁹ fiebat aq. Scōo pueniebāt cū pho: qz ponentes plura fm^m posuerūt ali- quā pūtatē inter ea. Tertio pueniunt cum eo: qz loqn- do de simplicibus corporibus nō excesserunt nūerum quaternarium. Deinde cū dicit.

Non dū p

2

3

Entibus at qttuoz simplicib⁹ corpozi b⁹ duoz vtriqz pmoz eē vnūqōqz ignis qdē z aer ei⁹ q ad terminū fert: aq aut z terra eius q ad mediū z extrema qdem sincera ignis: z terra: media at mixta ma- gis aq z aer: z vtraqz vtriqz p traria. igni qdē. n. ē p trariū aq: aeri at terra. hec enī ex p trarijs passionibus pstituta sunt.

L.c. 22.

Determinat de loco eloz. dicens q entib⁹ qttuoz cor- poribus simplicibus. vnūqōqz duoz pmoz corporum est locus vtriqz. i. alijs duobus corporibus. Na ignis ē locus aeris: z aqua ē loc⁹ terre. iō ignis z aer hñt vna3 dñam loci vt eius loci qui ad terram sursum fert. terra qdē z aq ferunt ad mediū deorsum: l3 ergo sint quat- tuoz corpora. cōpetunt tñ eis due dñie locoz sursum z deorsum: z fm has dñas saluam⁹ in eis gñōe z corru- ptionē: qz quātū gñans dat eō de forma. tñ dat ei d lo- co. Aduertendū tñ q l3 qttuoz elis dñus duas dif- ferentias sursum z deorsum. non damus eas eis vnifor- miter: s3 extrema. vt ignis z terra hñt has dñas since- ras. i. puras. media at vt aqua z aer hñt ea magi mix- ta: z subdit q h media. s. aq z aer sunt in p traria. i. hñt dispōnē pna ad extrema. v3. ad ignē z terrā. Naz igni pñum est aqua: aeri autem terra. sunt eniz hec pstituta ex pñis passionib⁹: vt p3 intuenti. Notandum at q duobus elis damus vnū locū: vt igni z aeri sursum. ter- re aut z aque deorsum. Aer enim dē esse sursum. nō q fit sursum simplr: sed qz respectiue ē magis sursum. ē. n. deorsum respectu vnus: vt rōne ignis: sed est sursum rⁿ

Non dū 8. ph. 32. 4. c. 25.

Non dū

duoz: 7 est sursum r^o vnus. **S**ed tri simplr q^otuoz entia. vni^o vni- q^oq^o est. terra qdē. n. ficci magis q̄ fridi aq̄ aut frigidū magis q̄ humidū. aer aut humidū magis q̄ calidū. ignis aut calidū magis q̄ ficci.

Determinat de ordīne hoꝝ eloz ad suas q̄litate. di cens q^o cuz elā sint simplr q̄tuoz entia hūtia binas 7 binas q̄litate. vni^o q^oq^o tri eloz est magis vni^o q̄litate q̄ alteri^o: vt terra est magis ficci q̄ frigidū: aq̄ magi frigidū q̄ humidū. aer magis hūidū q̄ calidū. ignis magis calidū q̄ ficci. **N**ōndū aut q^o elm. put hz magi 7 mi nus ordīne ad aliā 7 aliā q̄litate: est magis 7 min^o acti uū 7 passiuū: vt ignis est maxime actiuus: q^o hz magi ordīne ad qualitate magis actiuū: vt ad calidū: aq̄ aut est subactiuū: q^o hz magis ordīne ad qualitate subacti uam: vt ad frigidū: aer aut est maxime passiuus: q^o ha bet ordīne ad qualitate maxime passiuā. vt ad hūidus. terra vō est sub passiuū: vt ad siccum.

Dubius **S**ubitaret forte aliquis vtz sic se hēbāt elā ad suas q̄litate vt p̄s ait. Nam si de igne nō est dubiū ipsum esse sūme calm. 7 de aere q^o sit primo hūidū. de terra tri 7 aq̄ dubiū est. videf. n. q^o aqua nō dbeat poni p̄mo frigidā: sed terra: cū magi distet a celo q̄ aqua. **J**ō dixerunt aliqui q^o cum dicim^o ignē esse p̄mo calidū: 7 aquā eē p̄mo frigidā. i. p̄mo nō denotat ordīne eloz: s̄ qualitātū. Non. n. est sensus q^o aqua sit primo frigidā: q^o est frigidior ceteris elis: s̄ sensus est aquā esse p̄mo frigidā: q^o cū sit frigidā 7 hu mida per prius ei cōpetit frigiditas q̄ hūiditas. volūt enī isti essentialr terrā frigidiorē esse aqua: qd̄ pbāt p celestē distātiā. Sed istud nō videf posse stare. p̄m enī s̄ntiam phi ille q̄tuoz q̄litate vident p̄stituerē nūeruz q̄tuoz p̄moꝝ cozpoz. qd̄ nō esset nisi cuius eloz cōpe teret aliqua istaz qualitātū p̄mo: sed q^o est p̄mo tale ē maxime tale. vt in itit scdo meta. Ignis enim est maxi me calidus: q^o est primo calidus: aqua ergo erit maxi me frigidā: q^o est primo frigidā. erit ergo omnibus fri gidior. **A**mpli^o qd̄ plus stringit ē q^o hec pō videf tolle re mixtionē. q^o n. ignis est p̄mo calidus. qd̄ cūq^o mixtū est calidū est tale p̄ nām ignis. nisi. n. mixta p̄ticiparent nām ignis calida esse nō possent: 7 sic p̄ticipant mixta nām ignis q^o cala: sic p̄ticipāt nām aeris: q^o humidā: 7 isto mō oia calida reseruant i mixto: q^o mixta p̄ticipāt aliquo mō vtutes 7 qualitate omninz eloz. nisi ergo aliqua qualitas cōpeteret elō p̄mo 7 per se. ita q^o oib^o alijs elis cōpeteret per ipsam: nō possz saluari quō elā oia p̄currūt ad cōpōnē cuiusl3 mixti. Cū ḡ aq̄ nō possit cōpeterē hūiditas p̄: cū cōpetat aeris: cōpeteret ei p̄mo frigiditas. erit ḡ aq̄ frigidā primo nō soluz ex ordīne q̄ litatū. vt q^o sit p̄mo frigidā q̄ humidā: sed ēt ex ordīne subiectoz: q^o aqua est frigidior oibus alijs. **A**mpli^o si assignarem solū p̄mo ex ordīne qualitātū iremus extra mentē phi. posset. n. vna 7 eadē q̄litate inesse pri mo pluribus elis: vt si aer esset primo humidus. nō re spectu alioꝝ eloz: sed solū diceret p̄mo tale respectu calozis: q^o magis esset humidus q̄ calidus. non ēt incō ueniens aliud elm eē p̄mo hūidū respectu alteri^o quali tatis: nō igitur eēt numerus eloz s̄z numez quattuoz qualitātū si possent esse plura elā q̄ qualitate: cū vna qualitas pluribus elis posset p̄mo cōpeterē. Si igitur via phi necessitate habere dz: oz q^o p̄mo dicat excessus respectu oiu3 alioꝝ eloz. vt aer est hūidus primo. i. est humidior ceteris elemētis: iō nullū aliū elm poterit eē

humidū primo. imo semper vna q̄litate erit vnus eli p̄ p̄gruc. ergo s̄z numeri p̄maz qualitātū erit numerus p̄moꝝ cozpoz. **N**otandū q^o qd̄libet elm hz vna q̄ litate p̄mo. nō solū ex ordīne qualitātū: vt q^o ei magis cōueniat vna qualitas q̄ alia: sed ēt ordīne subiectoz: q^o elz illud cui p̄uenit aliqua qualitas primo p̄uenit ei magis 7 p̄fectius q̄ alijs elis. imo mixta 7 elata ex s̄ p̄ticipāt p̄mas q̄litate. q^o participāt nām illoꝝ eloz: qbus p̄mo cōpetūt q̄litate ille. **A**tz at vni^o elm p̄tici pet aliū. vt vtri^o aer dicat calidus: q^o p̄ticipat nāz ignis infra dicet. ad p̄ns aut sufficit scire q^o ignis ē p̄ calidus respectu aeris 7 respectu alioꝝ eloz: q^o est magis cali dus oibus elis: 7 qd̄ dem est de igne respectu calidita tis intelligendū est de oibus elis respectu q̄litate que cōpetunt eis p̄mo: sed si sic dicim^o q^o credim^o vni^o dictū: q^o sic ponēdo ponim^o aquā frigidiorē terra. restat nob dare modū 7 viā quō s̄ sit possibile: cū terra remotior sit a celo q̄ aqua. **J**ō notādū q^o possum^o distiguere duplicē calozē. elarē. s̄. 7 celestē. hos aut duos calozes differre 7 nō esse eiusdē rōnis pbat **L**ōmentoz in. 12. meta. 2. adducit ad hoc auctoritate phi in li. de aialib^o 18. dicens. q^o iste caloz celestis receptus in semibus figu rat mēbra 7 format. caloz at elaris desiccāt 7 attenuat. p̄terea vt ait. caloz celestis generat aialia. elar^o vō coz rūpit 7 destruit: 7 iō s̄dit q^o hō ḡnatur ab hoīe 7 a so le: q^o caloz ille in cui^o vtute mēbra formant 7 figurātur vtute solis efficiet. Sicut ergo due q̄litate vt caloz 7 sa por sunt in eodē pomoz: q^o he due qualitate nō st eius dē rōnis: sic in eodē igne p̄nt esse duo calozes. igneus. s̄. 7 celestis cū hmōi calozes eiusdē rōis nō sint. Ignis n. cū hz calozē p̄ntē spēm 7 nām p̄p̄riā. hz. n. calozē qui acq̄rit ex motu celi: 7 sicut distiguim^o duplicē calozē: sic distiguere possum^o duplicē frigiditatē. elarē 7 cele stē: vt dicam^o aliq̄ h̄e celestē frigiditatē: q^o modice p̄ticipāt de celesti calozē: 7 inquantū p̄iuant a tali calido iducunt rōnē oppositā 7 p̄ter quodāmō d̄ frigidā. Di camus ergo aquā eē frigidiorē terra quātū ad frigidit atē elarem 7 sequentē spēm in nām p̄p̄riā. siue q̄tum ad frigiditatē de qua loquimur. terra tri ē frigidior aq̄. q^o magis p̄uatur calozē celesti. non est ḡ s̄tē de calozē ignis rōne aeris: 7 de frigiditate terre respectu aq̄. Est n. ignis calidior aere duplici calozē: elari 7 celesti. elar^o rī qd̄: q^o talis caloz p̄ cōpetit igni. celesti vō: q^o ignis ē celo p̄p̄igor: aq̄ vō fridior ē terra fridi^o elari. terra vō frigidior est aqua: q^o plus p̄uat calozē celesti. **N**otā dum ēt q^o cognita vna q̄litate p̄mo p̄ueniēte alicui elō qualitate alias p̄ p̄ueniētes elis alijs statim p̄tigit co gnoscere: vt si scim^o que qualitas cōpetit p̄mo aeri. Cū enim aer sit calidus 7 hūidus. caliditas nō p̄tigit ei p̄. q^o posita ē hic p̄uenire p̄ igni. p̄uēiet ḡ ei p̄ hūiditas. q̄ scito scimus que qualitas cōueniat p̄ aque. **N**ā nō hu miditas cū hec cōueniat p̄mo aeri. frigiditas ḡ p̄mo ei p̄ueniet. sic ēt cū terra sit frigidā 7 sicca. scire possum^o q^o friditas nō p̄ueniet p̄ terre: q^o p̄uenit aq̄. erit ḡ terra p̄ sicca. cognita ḡ p̄ma q̄litate vnus eli alioꝝ qualita tes p̄mas p̄uenit cognoscere: qd̄ declarare volebam^o.

Quoniam aut determinatū est pri^o q^o est simplicibus corpibus ex in uicē ḡno. simul at p̄m sensuz vidē tur generata. nō. n. esset alteratio: secun dum tactus enim passiones alteratio ē: dicēdū q^o modus aduicē trāsmutatio nis. vtz omne ex omni generari possibi le. aut

L.c. 23.

Nōndū

Dubius

5 op. 2. 8. 23.

L.c. 4.

2^m

3^m

Nōndū

Nōndū

Lōm. 18.

Nōndū

L.c. 24.

le:ant hoc qdē possibile. hoc at impole.

Quia eia se trāsmutāt adinuicē: qz hñt alias z alias qñitates: z qz alr z alr ordinant ad qualitates illas z qz hñt alias z alias dñas locoz. Jō postqz determinatū est de qualitatib⁹ eoz: z ostensum est qñō differenter eia ordinātur in suis locis. z dñm est quē ordinē habent eia ad suas qñitates: qz per talia est trāsmutatio i ellis. ideo hic determinat de trāsmutatiōe eoz. z ostēditur qñō eia gñant z corrūpūt adiuicē. Circa qd pñs duo facit: qz pmo pñnuat se ad dicenda. scdo ereqf de i tēto ibi. (Qñ qdē igf.) Dicit ergo. determinatū est prius. sñ in li. celi z mundi. qz gñō est simplicibus corpib⁹ ex inuicē. sñr ēt z pñm sensus videntur hec eia gñata ex inuicē. nō. n. eēt alteratio eoz nisi posset esse eoz gñatio. alteratio. n. est pñm passiones tactus. passio aut tāgibilis magis facta abijcit a suba. notū ergo est gñationē esse possibile. postqz ad sensum eia videm⁹ alterari scōz tangibiles qñitates. supposita ergo eoz trāsmutatione dicam quis est modus trāsmutationis eoz adiuicē. vtz oē sit pole gñari ex oi. aut hoc est possibile. hoc at impossibile. ita qz non quodlibet elz generatur ex quo libet. Deinde cū dicit.

Quoniam quidem igitur oia inata sūt adinuicem trāsmutari manifestuz est.

Exequitur de intento z duo facit. Nam pmo ostēdit eia eē generabilia adinuicē. scdo reprehēdit Empedoclez qui hoc negavit ibi. (Admirabilē aut aliqz dñs.) In prima parte intendit talem rōnē. Ignis terra aqua z aer gñant z corrūpūt adinuicē: sed hec sunt prima corpora z eia. ergo eoz est adinuicem gñō. In hac at rōne sic pcedit: qz pmo ostendit ignē aquā aēz z terrā adinuicē gñari: scdo pbat talia corpora esse pma: z eia. ita qz vnū non est elm respectu alteri: sed oia dñt dici pma eia. scda ibi. (S3 tñ ad huc.) Circa pñmz duo facit: qz pmo pbat qd lz tale corpus gñari ex qd lz. scdo dat modū gñōnis eoz ibi. (Differt aut z in citi⁹.) Circa pñmū tria facit: qz pmo premitit qd intendit. scdo pbat ppo^m. tertio pcludit itentū. scda ibi. (Gñatio ides.) 3° ibi. (Quapropter vlr.) Dicit ergo manifestum esse qz oia alia talia corpora innata sunt adinuicē trāsmutari. Deinde cum dicit.

Gñō qdē. n. i p̄traria z ex p̄trarijs. eia at oia hñt p̄trarietate adiuicē qz dñe sñ: s3 his qdē. n. ambe p̄trarie. v. g. igni z aq. hoc. n. calm z siccū. hoc at fr̄m z hūidū. his aut altera solū. v. g. aeri z aq. hoc. n. calm z hūidū. hoc aut fr̄m z hūidum.

Probat qd dixerat. dicens. qz generatio est in p̄ria z ex p̄rijs. eia aut oia. i. oia talia corpora hñt cōtrarietates adinuicem: qz dñe eoz. i. p̄me qualitates p̄rie sunt. sed his. i. aliquibus talib⁹ corpib⁹ sunt ambe dñe p̄rie. igni igitur z aque. qz hoc. i. corp⁹ ignis est siccū z calidū. s3 aut. i. aqua est qd frigidū z hūidū. sed his. i. aliqb⁹ talibus corporibus est p̄ria alia qñitas solū. v. g. aeri z aq. hoc. n. i. aer est quid calidū z hūidum. hoc autem. i. aq est frigida z humida. est igitur in talibus maior z minor: p̄rietas. In omnib⁹ tñ est p̄rietas. z qz oia sibi adinuicē p̄riant oia sunt adinuicē gñabilia. Deiss cū dicit.

Quapp vlr qdē māifestū qñ oē ex oi gñari inatū est. iā at p̄z vnū qd qñ eē difficile videre. qñō oia ex omnibus erunt.

Concludit intentū. dicens. manifestū eē qz oē est ina-

tum generari ex omni: qz pñm p̄dicta iam non est difficile videre pñm vnū qd qñ tale corpus: qñō oia erūt ex oibus: qz ex quo in vnoquoqz ē p̄rietas: pñm vnū qd qñ erit generatio. Deinde cum dicit.

Differt at in citi⁹: z tardi⁹: z facilius: z difficili⁹: qñ qz. n. hñt symbo^m adiuicē velox hoz trāsmutatio: qñ qz at n hñt tarda. Quia facili⁹ vnū qñ mlta trāsmutare.

Dat modū generatiōis eoz: z duo facit: qz pmo ostēdit qñō vnū tale corp⁹ generat ex vno. scdo qñō vnū ex duobus ibi. (Si aut vnū cuiusqz.) Circa pñmū duo facit: qz pmo premitit qd intendit. scdo manifestat ppo^m ibi. (Verbi gñā ex igne qdē.) Dicit qz differt gñō duozū corporum in citius z tardius: z in facilius z difficili⁹: qz quecūqz hñt symbolū z puenientia adinuicē hozuz velox erit trāsmutatio. quecūqz aut non hñt: tarda erit eozum trāsmutatio: z est rō qz facilius est trāsmutare vnū qñ multa. Deinde cum dicit.

Verbi gratia. ex igne qdē. n. erit aer altero trāsmutato. hoc. n. erit calidū z sic cum. hoc aut calidum z hūmidum.

Manifestat ppositū z duo facit: qz pmo ostēdit qñm gñō est facilis z velox. scdo ostēdit quoz ē difficili⁹ z tarda ibi. (Ex igne aut aqua.) Circa pñmū duo facit: qz p̄ declarat. scdo pcludit itentū. scda ibi. (Quapp mani^m qz in circuitu.) Dicit qz ex igne erit aer altero trāsmutato. i. scā trāsmutatiōe in altera qñitate. iō erit eoz trāsmutatio velox qz hñt symbolū. ē. n. s. signis qd calm: z siccū. hoc aut. i. aer qd calm z hūidū. quapp si dñabit siccū ab hūmido aer erit. i. ignis fiet aer. rursus aut ex aere aq fiet: qz dñabit calidū a fr̄mā aer est calidus z hūidus. aq frigida z hūida. In hūido qz nō differūt aer z aq: qz trāsmutato calido z facto frigido: aer aqua erit. Eodē at mō ex aq terra. z ex terra ignis fieri poterit. hñt. n. ambo ad ambo symbola. i. cōuenientiam. aq eniz puenit cū terra cū sit hūida z frida. terra aut frigida z sicca. qre dñante hūido terra erit. i. fiet supple aq. z rursus. qñ ignis puenit cū terra: qz ignis est calidus z siccus. terra frida z sicca. si corrūpat fridum terre ignis erit ex terra. Deinde cum dicit.

Quapp si dñabit siccū ab hūmido aer erit. rursus at ex aere aq erit si dñabit calidū a frido. hoc qdē eni fuerat calz z hūmidū. hoc aut fr̄m z hūidū. quapp trāsmutato calido aq erit. eodē mō z ex aq terra: z ex terra ignis. hñt. n. ābo ad ambo symbola: aq qdē hūida z frida. terra autē frida z sicca. quapp dñante hūido erit: z rursus ignis. qñ calidus z siccus: terra at frida z sicca. si corrūpat fridum ignis erit ex terra. quapp māifestū qz in circuitu erit gñō in simplicibus corpib⁹: z facilis hic modus trāsmutationis: qz symbolum existit his que deinceps.

Concludit qd intendit. dicens qz simplicibus corporibus erit generatio z in circuitu: z erit facilis hic modus trāsmutationis: quia existit symbolum. i. cōuenientia. his que deinceps. i. ellis que se habent cōuenienter.

Notandum autem qz hic accipitur consequēter non Nōndū

L. cō. 37.

L. cō. 3i.

L. cō. 25.

L. c. 27.

L. c. 26.

absolute: sed fm circuitu: aq. n. est pns terre. et aer aq. et ignis aeris: et sic e puerfio circularis: qz no possumus ultra terrē ascendere opz qz ex igne reuertat circularit ad terrā. ita qz ignis fm circuitū erit deiceps et puenies terre. In oibus aut his est symbolū. terra. n. h3 symbolū cū aq. aq. cū aere. aer cū igne. ignis cū terra. id inter talia est facilis transitus. Deinde cum dicit.

T.c.26. **Ex igne at aqua: et ex aere terra: et rursus ex aq et terra aer et igne ptingit qdē gñari: difficili at qm pluriū ē trāsmutatio. nece. n. si erit ex aq ignis corūpi frz et hūidū: et rursus si ex terra aer corūpi et frim et siccū. sifr aut si ex igne et aere aq et terra. nece. n. ambo trāsmutare. hec qdem igitur generatio tardioz est.**

Ondit in qbus est trāsmutatio. dices. qz si ex igne fiat aq ex aere terra. et rursus ecōuerso. si ex aqua puenit qdē generari ignē. et ex terra aerem. hoc erit difficili. qm est trāsmutatio pluriū qualitatu. nece. n. est si ex aq erit ignis corūpi in aqua vtraqz qlitates. i. fridū et hūmidum. et rursus si ex terra fiet aer. qz corūpi in terra duas qlitates. v3. fridū et siccū. sifr et si fiat ecōuerso. vt qz ex igne fiat aqua. et ex aere terra. nece. n. est trāsmutare ambo. i. ambas qlitates: qz in talibus nō ē symbolum. agitur eoz erit tardioz generatio.

Dubius 1^m **Dubitaret** forte aliqs vtruz qlitas symbola maneant. v3. n. ad vtraqz pte rōes pcurrere. qz si nō manet qlitas symbola. vt si nō manet calidū aeris si ex aere fit ignis. corūpūnt due qualitates aeris. si ignis generet ex aere. cū ergo corūpatur due qlitates aque cū ignis gñat ex aq nō cōuertet difficilius vel tardius aq in ignē qz aer. qz si hoc est flz v3 qz symbola qualitas maneant. **A**mplius hoc exprefe v3 dicere pbus in hoc scdo. et et in ca. de alteratioe.

T.c.25. 2.26. **S**ed si hoc cōcedimus p̄surgit grauior dubitatio. nū qz enim remanet accis corrupto subiecto. Cū ergo corumpatur aer si ex eo fiat ignis nulla qualitas eius remanebit. **A**mpli si remanet aliq qualitas aeris cuz ex aere fit ignis: tunc remanet subm sensatū et totū nō cōuertet in totū. qre non esset ibi generatio. sed alteratio.

Rūsto **A**d hoc aut dicit pōt qz in gñatione et corruptioe manet mā vbi manet foza. si. n. ex aere fit ignis: nō manet forma aeris: manet tū mā: qz illa eadē mā q erat sb forma aeris: efficitur postea sub foza ignis. Jō qz dimēfiones indeterminate magis se vident tenere ex pte materie. alia aut vel vident sequi formā: vel forte sequuntur mā: vt ē subiecta forme. ergo qualitates: qz vel sequuntur formā: vel sequuntur mā: vt est subiecta forme: nō vident remanere eadē nūero. Est et spālis rō: qre qualitates actiue et passiue eloz nō pnt remanere eadem nūero: cū ex vno elō generat aliud. vt dclari h3 i ca. de mixtione. opposita aut his non est difficile soluere.

Ad 1^m **N**ā cū dī qz si corūperēt oēs qlitates aeris cū ignis gñat ex eis nō gñaret facilius ignis ex aere qz ex aq. dicit d3 qz difficultas gñationis accipit ex eo qz aliquid corūpūtur per se et a p̄io. **V**idem. n. qz forma nō hñs p̄trariū qz a deo generat facili qz eoz gñō est i istati. lux. n. in instanti mltiplicat in aere: qz in eo p̄rietatē nō h3. facili qz ex aere fit ignis qz ex aq: qz cū ex aqua fit ignis vtraqz qlitas aq corūpū p se a p̄io: s3 cū ex aere fit ignis hūiditas corūpū ibi p se: et a p̄io. calas vero corūpū ibi per accis vel ex icorruptioe subiecti. **O** d vero addebat d pho qz v3 velle qualitatem symbolam

remanere. dicit d3 vt cōiter ponit qz remanet eadez spē. nō aut opz qz remaneat eadē numero.

Dubitaret forte aliquis si remanet eadē qlitas: v3. eēt ibi gñatio simplr. ad qd dicit debet qz gñō vt superi dicebat est ex nō ente in ens. Duplr g potest accipi gñō simplr. vel qz est in ens simplr: vel qz est ex nō ente simplr: qz si qrat qd istorū est potius. d3 dicit qz magis ē generatio simplr ex eo qz est in ens simplr. qz ex eo qz est ex nō ente simplr: motus enim et mutatio recipiūt spēm ex termino ad quē si ex termino ex aliquo. vt h3 dclari. s. phicoz. omnis ergo illa trāsmutatio per quā acquiritur forma subal et ens simplr gñatio simplr d3 dicit: esset igi p̄trib^o modis gñō simplr: si eēt ex ente simplr et i ens simplr. dato tū qz remaneret qlitas symbola et fieret trāsmutatio in formam substantiale et in ens simplr generatio simpliciter posset dici.

Dub^m

T.c. 4. et 48.

Dubitaret forte aliqs vlti^o si remaneret qlitas symbola cū ex aere fit ignis vtrū dicit posset qz ex toto aere fit totus ignis. **A**d qd dicit debet qz sicut remanet mā cū ex aere fit ignis. et tū h3 nō obstate ex toto aere fit tot^o ignis: qz nō remanet mā vt est aeris corūpti: sed vt ē ignis generati. Ita et si aliqd aliud remaneret: qz nō remaneret vt est corūpti: s3 vt est generati ex toto posset dici fieri totum.

Dub^m

Sicut aut vnusquisqz alterz corūpū p̄t facilis qdē. nō adinuicē aut trāsmutatio: s3 ex igne. qdē et aq erit tra et aer: et ex aere et tra ignis et aq.

T.c. 27.

In pte ista ostendit p̄s qūo ex plurib^o talib^o corporib^o bus gñatur vni: et duo facit: qz p̄ p̄mittit qd itēdit. scdo dclari p̄positū ibi. (Quē eni aque.) Dicit ergo qz si accipiant duo elā qz vnusquisqz corūpūat alterz. i. altera qualitas. hmoi trāsmutatio erit facilis: s3 nō erit adinuicē: qz vni illoz eloz nō p̄uertet in aliud: s3 ex duob^o p̄stinet 3^m. vt ex igne et aq poterit eē terra et aer. et ex aere et terra. ignis et aq. **N**ōndū at qz nūqz ex duob^o elis pōt fieri 3^m. nisi illa duo hñt p̄rietatē adinuicē. fm vtraqz qlitatē. Jō ex igne et aqua pōt gñari 3^m. vt terra vel aer. et ex aere et terra. poterit eēt gñari 3^m: qz talia opponūt s3 vtraqz qlitatē. Deinde cum dicit.

T.c. 27.

Nōn^m

Quādo qdē eni aq friditas corūpū ignis aut sicctas aer erit: relinqt. n. hui^o quidem calidū huius aut hūmidū. Quādo aut ignis qdem calidū aque autē hūmiduz terra erit: quia relinquitur huius quidem siccum: huius aut frigidum.

Manifestat qd dixerat. et duo facit: qz p̄mo ostēdit ex qbus duob^o p̄t fieri 3^m: scdo ex qb^o nō pōt. 2° ibi. (In his aut que per puenientia.) Circa p̄muz tria facit: qz p̄mo ostēdit qz ex igne et aq p̄t fieri 3^m: vt terra et aer. scdo qz ex aere et terra pōt eēt fieri 3^m. vt ignis v3 aqua. 3° qd dixerat manifestat p̄ qdā sensibile 3^m. scda ibi. (Sifr at et ex aere.) 3° ibi. (Lōfessa aut et sensui.) Dicit ergo qd qñ aque corūpū p̄ friditas et ignis sicctas. aer erit. relinqt. n. calm huius. i. ignis: et hūmidū h^o. i. aque: et qz aer est calidū et hūidū. ex talibus duob^o gñabit qdāz 3^m. vt aer. pōt eēt ex igne et aqua generari aliū 3^m. vt terra: qz si corūpū calm ignis: et hūmidum aque. terra erit: quia ex tali corruptione relinquitur siccum huius. i. ignis. frigidū huius. s. aque: sequitur ergo inde gñari terra que est frigida et sicca. Deinde cum dicit.

T.c. 29.

T.c. 28.

Similr

Sicut autem et ex aere et terra ignis et aqua: quoniam enim aeris corruptus calidus: terre autem siccus aqua erit. reliquum enim huius humidus: huius autem frigidus: quoniam autem aeris humidus: terre autem firmus ignis: quia reliquum huius quidem calidum huius autem siccum que quidem erant ignis.

ostendit quod ex aere et terra generatur tertium. sicut enim ex aqua et igne: quia opponerentur in vtriusque qualitatibus: poterat ex eis generari dupliciter tertium. ut terra vel aer: sicut autem ex aere et terra que opponuntur in vtriusque qualitatibus poterit videri generari dupliciter tertium. ut ignis et aqua: quia quoniam corruptus calidus aeris: et siccus terre: aqua erit. reliquum enim humidum aeris et frigidum terre: que sunt qualitates aque: sed si corruptus aeris humidus et terre firmus generabitur inde aliud tertium: ut ignis: quia reliquum calidum aeris et siccum terre. quod erant qualitates ignis.

L.c. 28.

Confessa autem ad sensum ignis generatio: maxime enim ignis flamma: hec autem est fumus ardens: fumus autem ex aere et terra.

Manifestat quod dixerat per sensibile ex modo. dicitur enim quod huius generatio ignis est perfecta et manifesta sensui. et maxime cum generat ignis flamma. hec autem flamma est fumus ardens. fumus autem fit ex aere et terra. Vapores enim terrestres aut mixti aeri fumum efficiunt. si ergo ex tali fumo generat flamma. erit generatio eius ex aere et terra.

L.c. 29.

In his autem quod per potentiam non contingit corruptio in vtroque alio elementorum fieri transmutatio: quia in vno corpore: quia reliquum in abobus aut eadem: aut contraria. ex neutro autem contingit generari corpus.

Ostendit ex quibus duobus non potest generari tertium. et tria facit: quia primo permittit quod intendit. et declarat per modo. et potest quaedam conclusionem sequenti ex dictis. secunda ibi. (Verbi gratia si ignis.) et ibi. (Quapropter sicut.) Dicit ergo quod in his elementis que se habent per potentiam non veniunt ex duobus talibus fieri transmutationem in vno corpore. id est in vno corpore: quia non convenit ex eis generari tertium. corruptio in vtroque talium altero elemento. id est altera primarum qualitatium. quia reliquum in ambobus talibus. ut eadem qualitatium. aut potentia: ex neutro autem modo contingit generari corpus elementare. elementum enim nec potest ex vna qualitate terminari: nec ex qualitatibus potentiarum. Non dicit autem quod appellat hec elementa se habere per potentias que sequuntur: se habent immediate. ut terra et aqua: aqua et aer. et aer et ignis: et quia ultra ignem non est elementum. quia ex igne redire ad terras. ita quod terra et ignis se habent aliquo modo per se non loco: sed per replicationem et per quendam circulum. In circulo enim primo et ultimo primo et finis per se habent. talia autem elementa sic per se habentia se per potentiam veniunt in altera qualitate: et ex duobus eorum non fit tertium.

Non m

Verbi gratia: si ignis quidem corruptus siccus: aeris autem humidus: calidus autem in ambobus reliquum: si autem ex vtroque calidum reliquerit contraria siccum et humidum: sicut autem et in alijs: in omnibus enim his que per potentiam existunt: hoc quidem idem: hoc autem contrarium.

Manifestat quod dixerat. Nam ex igne et aere quod se habent per se non generat tertium. ignis enim et aer differunt in siccum et humidum et veniunt in calidum. Quia si corruptus siccus ignis et humidus aeris. id est si corruptus in eis qualitates potentia. non

fit ex eis tertium: quia reliquum in ambobus qualitates vna et eadem. ut calidum. ex vna enim qualitate non fit elementum. si vero ex vtroque corruptus qualitates symbola. ut calidum. non fiet idem tertium quia reliquum qualitates potentia. ut siccum et humidum. ex quibus cum sint contraria non potest potestare vnum et idem elementum. Nullo ergo modo ex igne et aere fiet tertium. siue corruptus in eis qualitates symbola. siue potentia: et quod dicitur est de igne et aere. sicut intelligendum est et in alijs se habentibus per se: quia in omnibus his quod se habent per potentias existit idem quidem. id est hec qualitates idem. eadem. hoc autem potentia. omnia enim se habentia per se differunt in vna qualitate et veniunt in alia.

Deinde cum dicit.

Quapropter simul manifestum quoniam que ex vno in vnum transierunt vno corrupto generantur: quod autem fieri ex duobus in vnum pluribus.

Concludit quaedam conclusionem sequenti ex dictis. dicitur enim manifestum esse quod quoniam ex vno fit transmutatio in vnum. ut cum vnum elementum generat ex vno elemento: talia generantur et transierunt vno corrupto. ex corruptione enim vnum qualitatibus poterit generari vnum elementum ex alio: sed quoniam ex duobus elementis fit vnum elementum. si fit talis generatio pluribus qualitatibus corruptis. Non dicit autem quod vnius elementum ex alio potest esse in habentibus symbolum. ut ex igne potest generari aer. et quia qualitates symbola manent. id est talis generatio esse potest altera qualitate corrupta: sed ex duobus elementis non potest fit circulum. nisi prius sibi in vtraque qualitate. id est ad talem generationem semper requiritur corruptio plurium qualitatium.

Non dicit

Quoniam quidem generatio omnia ex omnibus generantur: et quoniam ex invicem transmutatio generat dicitur est.

L.c. 30.

Epilogat circa determinata. dicens dicitur esse quod ex omni elemento generantur omnia elementa. et dicitur quod quoniam est transmutatio elementum ex invicem. et quoniam generantur ex invicem.

Et tamen adhuc et sic aspiciemus de eis: si enim elementum corporum materia ut vtriusque quibusdam aqua et aer et quod talia: necesse aut vnum esse: aut duo hec: aut plura.

L.c. 31.

Postquam probavit ignem et aquam et terram transmutari ad invicem. In parte ista probat omnia talia corpora esse prima corpora transmutata. et si sunt prima corpora talia sunt elementa. erit generatio elementum et corruptio ex quo talium corporum est generatio et corruptio. Didit autem hec probat in duas partes quod dupliciter ostendit talia corpora prima. secunda pars ibi. (Quoniam autem que transmutantur.) Ad evidentiis prime partis notandum ignem et aerem et talia corpora esse corpora prima transmutata: quia nec reducuntur in seipsa. nec in aliud corpus transmutabile. sicut enim arguebat super calidum et frigidum et siccum esse qualitates passivas: quia nec reducebantur in qualitates activas: nec in seipsas. sic et per dicitur corpora sunt prima: quia nec reducuntur in corpora alia transmutata nec in seipsa. Didit autem probat prima in duas partes: quia primo ostendit talia corpora non posse reduci in seipsa. secundo ostendit huiusmodi corpora non esse reducibilia supple in aliquid aliud corpus. secunda ibi. (Nec tamen aliquid aliud.) Circa primum duo facit: quia primo permittit quod intendit. secundo manifestat propositum ibi. (Vnum quidem vtriusque.) Continuet autem sic. ostendit quod ignem aerem et terram corpora esse transmutata ad invicem: sed adhuc inspicimus de eis: si materia habet naturalium corporum supple est aliquid corpus: ut vtriusque quibusdam. quod fit aqua vel aer: et quod ponuntur esse talia quod sunt aliquid materia. vtriusque vel duo vel plura. Non dicit autem ostendit ante philosophos posuisse materiam esse aliquid corpus in actu: quod quidem dixerunt esse aerem. quidem vero aquam. quidem vero posuerunt tale corpus esse vnum quidem vero plura. quod si vnum esset. non essent quattuor prima corpora transmutativa. si enim omnia essent ex aere. ignis et aqua non essent prima corpora. velut generatio philosophi ostendere quod si huiusmodi corpora reducuntur in aliquid vnum ex quibus sunt non reducuntur in aliquid

L.c. 35.

L.c. 32.

Non dicit

Egidii De gene. & cor.

Nōndū

corp^o sensible: sed in ipsam mām. Jō hec corpora nō sūt p̄ma simp̄r: qz sunt cōposita ex mā z forma. hñt ergo aliqd p̄us se ex quo sunt vt ipsam mām: s; nō hñt aliqd corpus sensibile p̄us se ex quo sunt. p̄nt ḡ dici p̄^o corpa sensibilia. ¶ Notādū ē qz hic loqm̄r de sensibilib^o accipiendū est sensibile p̄m sensum tactus: qz tale sensibile querimus. vt supra dicebaf. Si. n. vellem^o accipere sensibile vt se extendit ad oēm sensum: hec corpa nō deberent dici p̄ma corpora sensibilia. sup̄celestia. n. sunt p̄ora eis que sentiri p̄nt sensu visus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Unū utiqz oia nō est possibile. v. g. aerem oia. aut aquā aut ignē: aut terraz. si trāsmutatio est in p̄raria: z hoc trāsmutat i p̄rariū. si. n. erit aer siqdē p̄manet: alteratio erit z non generatio.

¶ Manifestat qd dixerat. circa qd duo facit. p̄mo facit qd dcm̄ est. sc̄do remouet quādā cauillationēz ibi. (Sed cū neqz ignis.) Circa p̄mū duo facit p̄m qz dupl̄r manifestat intentū. sc̄da ibi. (Similiter aut neqz videt.) Dicit ergo qz non est possibile oia talia corpora esse vnū. vbi gratia: vt oia esse aerem aut aquā. aut ignē. aut terram: qz trāsmutatio ē in p̄ria: z si est aer hoc corpus ex quo oia sunt: aer p̄manet: sed p̄manente aere vel permanente alio corpore: qd p̄t esse mā alioz: z facta trāsmutatione in contrarijs qualitibus alteratio erit: nō ḡno: p̄o ergo illa destruit ḡnonem ponēs nās esse aliquid in actu. ¶ Notandū aut qz subm̄ trāsmutationis oz manere in tota trāsmutatione. sicut ergo mā semp̄ manet eadē z recipit formas p̄rias. sic si poneret aer v̄l aliqd aliud corp^o eē talia subz sp̄ maneret corp^o actu sensati. ois ḡ talis trāsmutatio alteratio esset. ¶ Deīn̄ cuz dicit.

Nōndū

¶ Sillr aut neqz ita v̄l vt z aq̄ simul sit z aer: z aut aliud qd cūqz erit igit aliq̄ contrarietas z differentia cuius hēbit aliqd altera p̄ticula ignis. v. g. caliditatem.

¶ Adducit sc̄dam rōnē. dicens. qz nō videt qz idē corp^o sit simul aqua z aer. aut qz sit aer z qd cūqz aliud corp^o. ¶ Aut sit icōueniēs ponere idē corp^o esse simul aquaz vel aerem z aliud corp^o: vt aerē z ignē. p̄z qz ē aliq̄ contrarietas z aliqua d̄ria inter talia duo corpa: cui^o p̄rietatis alfa hēbit aliqd. i. erit in aliq̄ illoz corpoz: z alia p̄ticula erit supple erit in aliq̄. vbi gra. si ignis hēbit p̄rietatē caliditatē alia p̄ticla p̄rietatis vt friditatis erit in aliquo corpe. si ḡ vnū z idē erit plura corpora sil i eodē erit p̄ria. qd ē icōueniens. ¶ Notādū aut qz ponētes aerē: v̄l aliqd aliud corpus esse mām alioz: ex q̄ alia sunt. oz eos dicere vnū z idē eē duo sil: vt eē aere z ignē. v̄l aerē z aquā. ¶ Nā vt dcm̄ est fm̄ talē pōnē oz aerē manere in tota trāsmutatione. aer ḡ manēs aer si ex eo fiat ignis. accipiet ignis formaz. z erit sil aer z ignis. ¶ Notandū ḡ qz corpus genitū z corp^o ex quo ḡnat hñt aliquā p̄rietatē adiucē: qz ois ḡno ē ex p̄ris z in p̄ria: z illius p̄rietatis vna p̄ticula erit in vno corpore z alia in alio. si ergo ex aere sit ignis aer ad ignē p̄rietatē hēbit. qre si aer manēs z aer fiet ignis z idēz esset aer z ignis. i. eodē esset p̄rietatē: qd est icōueniēs.

Nōndū

Nōndū

¶ Deinde cum dicit. **¶ Sed tamen neqz ignis aer calidus: alteratio enim tale z non videtur.**

¶ Remouet quādā cauillationēz z duo facit: qz p̄mo facit qd dcm̄ est. sc̄do qz ostenderit non esse aliqd efm̄

sensibile ex quo sūt oia talia corpa p̄cludit tale aliquid in qd resolunt h̄mōi eia esse non corpus aliqd. s; māz aliquā cōez ibi. (Aliud aliquid ḡr.) Circa p̄mū duo facit p̄m qz dupl̄r remouet cauillationem illaz. sc̄da ibi. (Similr̄ autēz rursus.) Cauillaret forte aliquis dicens. hoc mō ex aere eē oia alia: qz aer infrigidatur z efficit aqua. calefit z efficitur ignis: ita qz ignis nihil est aliud q̄ aer calidus. hoc remouēs p̄hs ait qz ignis nō ē aer calidus: qz talis alteratio esset. nō v̄l alit qz cū sit ex aere ignis qz sit ibi alteratio solum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sillr aut rursus si erit aer ex igne calo i p̄rariū trāsmutatio erit existet ḡr̄ aeri hoc. z erit aer fm̄ aliqd. q̄pp̄ ipole ignē aerē calidū eē. sil. n. idē calidū z fr̄z erit.

¶ Adducit aliā rōez. dī. qz sic dicēdo sil cū h̄ icōuenientia. qz ḡno erit alteratio seq̄ aliō icōueniēs: qz in eodem erit opposita: qz si rursus aer erit. i. fiet ex igne calo: qz trāsmutatio est in p̄riū. existet ḡr̄ aeri s. s. oppositū calidū: z erit aer aliqd fm̄: dicit ḡ aerē calm̄: cū aer sit qd fm̄: ē dicere fr̄z calm̄: qre ipole ē ignē eē aerē calidū: qz idē sil erit calm̄ z fm̄. ¶ Notādū aut qz p̄hs h̄ nō curat de exēplo. accipit enim calm̄ z fm̄. p̄ q̄libet p̄rietate: z cū ait ignē eē calz. aerē fm̄: itēdit ignē ad aerē h̄re aliquā oppōnē: cū ignis fiat ex aere z ḡno sit ex opposit̄: q̄ si aer manēs aer fiet ignis i eodē erit oppo^o.

Nōn^m

¶ Subitaret forte aliqz non oportere qz si aer est qd de se fm̄: z ignis ē aer calidus. qz ignis sit calidus z fr̄us: ita qz dicere aerē calm̄ nihil aliud sit dicere q̄ fm̄ calm̄. Videm^o. n. aquā esse de se fr̄m: z tñ calefit: nec pp̄ hoc i eodē sunt sil opposita. ¶ Sciēdū ḡr̄ qz si aer eēt mā alioz corpoz z remaneret in tota trāsmutatione. ita qz manens aer fieret ignis v̄l aq̄. oporteret d̄re qz aer trāsmutat^a q̄litate^o suis recipet q̄litatez ignis cū fieret ignis: ita qz sil esset sic^o z hūid^o: z recipet q̄litatez aq̄ cū fiet. ita qz sil eēt calus z fr̄us: s; at sic p̄z. oisum. n. fuit i belatiōib^o p̄ori b^o cū cir^a p̄m^m p̄mi li. disputabat J̄ Empe. qz suo mō sic loqundū ē de ḡnone z d̄ alteratōe z de trāsmutatōe ad foiaz subalē: vt d̄ trāsmutatōe ad formā acc̄talē. Dicebat. n. qz trāsmutatio ad foiaz acc̄talē ē q̄si via ad trāsmutatōez foze subalis. Jō si ē polis alteratio est polis ḡno z eō. z sic ē polis ḡno. sic suo mō ē polis altatio: si ḡ aer eēt mā alioz corpoz z manēs aer efficit ignis tñc nō obijciēdo vnā formā subalē vt formā aeris acciperet aliā formā subalē vt ignis: z q̄ rōe erit sil sub diuersis foiaz subalib^o erit sil s; diuersis acc̄talib^o dispōnētib^o ad illas foiaz. Immo ex q̄ suo mō sic loqm̄r de trāsmutatōe ad foiaz acc̄tales. nō d̄ trāsmutatōe ad subales: vt fm̄ pōnē tactā. aer nō abijciēs formā aeris accipiat formā ignis seq̄ndo pōnē illā dicem^o qz p̄rōe aer si abijciēs q̄litatez aeris suscipiet q̄litatez ignis: imo qz mā n̄ solū nō corrūpit: s; ē ipole ē vt corrūpat: s; si aer h̄ret rōez mae corrūpi n̄ possz: z qz qd corrūpi n̄ oz p̄pas q̄litatez amittere n̄ p̄t. cū sp̄ passio magi sc̄a abijciat a suba aer hēbit sil oppositas q̄litatez: z erit i eodē opposita: qd declare volebam^o. ¶ Deide cuz dicit.

Dub^m

Rūsto

¶ Aliud aliqd ḡr̄ p̄ter ambo idē erit z aliq̄ alia mā cōis. eadē aut rō de oibus: qm̄ nō est vnūm hoz. ex quo omnia. ¶ P̄cludit qz oē illō ex q̄ sunt oia eia nō ē corp^o aliqd sensibi^o: vt eāz aliqd: s; ē mā cōis. dī. qz erit aliq̄ alia mā cōis: z ignis genit^o z aer ex quo ḡnat erunt aliqd idē: qz hēbit eandē mām: q̄ mā erit aliqd aliud p̄ter ambo: qz

bo: qz

Liber Secundus

Nōndū

bo. qz de se nō erit in actu aliquid illoz. s; erit i potētia vtrūq; z subdit q; eadez rō ē de ambobus alijs elis q̄ est de igne z aere: qm̄ nō ē vniū elz vel vniū sensibile corpus ex quo sūt oīa alia elā: s; ē vna mā cōis ex qua sūt talia corpa. **¶** Deinde cum dicit.

T.cō. 32. **¶** Neq; tamē aliqd aliō p̄ter hec velut mediū aliqd aeris z aq̄ z aeris z ignis illoz at̄ grossi⁹: hoꝝ aut̄ subtilius: erit. n. illud aer z ignis cum contrarietate.

T.cō. 33. **¶** Quia pbauerat illud ex quo sūt elā si eē aliqd elozz ostēdit hīc illd nō esse aliqd corp⁹ qd̄ ē mediū. z duo facit: qz p̄ ostēdit qd̄ dictū ē. 2° epilogat circa determinata ibi. (Necesse igit̄ aut̄.) Circa p̄m̄ tria facit. qz p̄ fac qd̄ dictū est. 2° remouet quādā cauillationē. 3° p̄cludit p̄nē intentāz. 2^a ibi (S; puatio p̄rioz.) 3^a ibi. (Silt̄ igit̄ qd̄ cūq;). Continuetur sic: illud ex quo sūt elā ē aliqd mediūz cōis: s; h̄mōi mediū ē mā z nō ē mediū corp⁹: qz sit aliqd aliō p̄ter elā: nō q; sit mediū aq̄ z aeris: v̄ aeris z ignis: ita q; sit illoz aut grossi⁹ hoꝝ aut subtili⁹: ponētes. n. tale corpus mediū iter ignē z aerē dicebāt illud eē igne grossius: aere subtilius vel erat aere grossius: z aq̄ subtili⁹: si erat mediū int̄ aerē z aquā. Qd̄ aut̄ tale corpus nō possit esse illud ex quo sūt elā: p̄ qz tale corpus cū p̄rietate. i. nō admittēs p̄rietatē pp̄rias erit. i. fiet aer z ignis: qd̄ ē icōueniēs. **¶** Notādū aut̄ q; sicut pbaf: q; aer nō amittens q̄litates pp̄rias suscipiebat p̄rietates ignis: z fiebat ignis: sic si tale corpus mediū ponit̄ esse mā alioz: qz mān opz mānē si amittens formā pp̄ria accipiet formas alioz. ergo pari rōe nō amittēs qualitates z p̄rietates pp̄rias accipiet q̄litates z p̄rietates alioz: z in eodē erunt p̄traria qd̄ est icōueniens. **¶** Deinde cum dicit.

Nōn^m

¶ S; puatio p̄trarioꝝ alterū q̄p̄op̄t̄ n̄ contingit illud solū esse vnq; vt qdam in quīunt infinitū comprehēdēs.

¶ Remouet quādā cauillationē: diceret forte aliqs h̄ corpus esse puatū p̄rietate. 3° suscipit q̄litates ignis z sit ignis z sunt in eo solū q̄litates ignis: z si alie: qz de se nullā p̄rietatez h̄z: s; est puatū ea. Contra h̄ arguēs p̄ho ait: q; puatio ē alterū p̄rioz. i. est annexa alteri p̄rioz: nūq; n. pp̄rie aliqd puatū vna forma: nisi qz iduif forma p̄ria. q̄p̄op̄t̄ illd corpus n̄ puenit nūq; esse solū. i. esse sepatū a p̄rietate. imo cū ponitur puatū vno p̄rio ponit̄ indutū alio: nō est q̄ vt qdaz ingūt corpus aliqd mediū cōprehēdēs alia: vt ex eo alia oīa generentur z sic infinitū. i. indeterminatū z sepatum a contrarietate. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Similt̄ igit̄ quodcūq; hoꝝ: aut quidē nihil. Si igit̄ vtiq; nullū sensibile p̄ri⁹ his: hec vtiq; erunt omnia.

¶ Concludit p̄nē intēraz dicēs. q; quodcūq; hoꝝ elozz est silt̄ ponēdū p̄m̄ z elz: qz vniū n̄ ē elm̄ z p̄m̄ respectu alterius. aut q̄ sūt p̄ncipia z elā aut nō: imo si nullum corpus sensibile ē p̄ri⁹ eis: oīa hec erūt vtiq;. sup̄ple p̄ncipia elā: z tūc cōpleat̄ rō p̄ri⁹ facta. v. z. qz gnāt z corrūp̄itur adinuicēz. ignis. aqua. aer. z terra. cū oīa talia sint p̄ncipia p̄ima corpora sensibilia z elā oīuz elozz. erit ḡno z corruptio adinuicem.

Dub^m

¶ Subitaret forte aliqs vtrū nā elī magis pueniat istis corpib⁹ p̄imis v̄ mate rie que ē gnōnis subz. **¶** Ad qd̄ dixerūt qdā q; nomē elī magis cōpetit istis corpib⁹ q̄ p̄ime m̄ae: s; h̄ nō

videt bene dictū. **¶** Ad cuius euidentā notādū q; hec p̄ma corpa sensibilia cōi noie elā appellari p̄nt. ē. n. elz ex q̄ p̄ cōponit̄ aliqd z ē in eo: z nō diuidit̄ s; formā vt d̄r in. s. meta. hec aut̄ p̄ima corpa sensibilia ex q̄ p̄ma sūt: ex eis p̄ p̄ponit̄ aliqd: z sunt i eo: qz miscibilia aliq modo sunt i mixto: z nō diuidūtur s; formā: qz q̄libet ps aq̄ ē aqua: z q̄libet ps terre ē terra. tū p̄ cōponi ali quid ex aliquo pōt̄ intelligi dupl̄: v̄ simpl̄: v̄ quodā mō. mixta. n. cōponit̄ ex p̄imis corpib⁹ sensibilib⁹ p̄mō nō simpl̄: s; quodā mō. In genere. n. corpozz n̄ ē dare aliqua alia ex q̄b⁹ pus p̄stēt mixta q̄ vocata elā. mixtū. n. ē p̄ri⁹ ex igne z terra: z ex aere z aq̄: q̄z ex ali quibus alijs corpib⁹: sicut. n. corpus hūanū qd̄ est qd̄ clam mixtū organicū nō cōponit̄ p̄ ex manu z pede: qz man⁹ z pes⁹ resoluūt i carnes z ossa: nec cōponit̄ p̄ ex carnib⁹ z ossibus: qz talia resoluūt in. 4. elā: sic nō cōponit̄ p̄ ex. 4. elis: qz talia elā resoluūt i māz z formā: mā ergo pus ē de cōpōne mixti q̄ vocata elā. **¶** Rursus esse in aliquo pōt̄ intelligi dupl̄: vel simpl̄ z s; esse tiā: vel quodā mō: z pur saluat virtus eius. mā at̄ resuatur in mixto simpl̄: z s; suā essentiā. vocata at̄ elā sunt in eo in q̄tuz saluat virtus eoz. **¶** Ampli⁹ nō diuidi s; formā pōt̄ intelligi dupl̄: vel qz nō diuidit̄ in diuersas ptes formales: z sic aqua nō diuidit̄ s; formā qz quelibet ps aq̄ est aqua. alio mō pōt̄ intelligi nō diuidi s; formā. q̄libet. n. ps m̄ae ē mā: z mā s; se nō diuidit̄ aliqd in actu: nec aliqd distinctū per formā: mā ergo que ē gnōnis subz magi p̄mo ē de cōpōne mixti q̄ ipsa elā: z magis simpl̄ ē i eo q̄ ipsa: z plurib⁹ modis nō diuidit̄ s; formā q̄ vocata elā. 3° hec diffinitio elī que ē ex quo p̄ cōponit̄ aliqd z ē. magis cōpetit m̄ae q̄ vocat̄ elis: p̄nt enī hec p̄ corpa cōi noie appellari elā z sufficit ad rōnē elī q; si diuidat̄ i diuersas ptes formales: z si diuidat̄ i diuersas ptes q̄titatiuas: h̄ tū nō obstante nomē elī magis cōpetit m̄ae q̄ p̄mis corpib⁹. vt p̄ per diffinitionē eius: tū cuz de re cōstat de noie si est multū curandū. 3° siue sic dicat̄. dū tū in re nō erretur nō est magna vis faciēda. **¶** Deinde cum dicit.

T.c. 4.

2°

3°

T.c. 33.

T.c. 34

¶ Necesse igit̄ aut semp manētia z immutabilia iuicē aut trāsmutabilia: z aut oīa: aut hec qdē hec at̄ n̄. vt i timeo p̄lo scripsit. Quoniā qdē igit̄ trāsmutari inuicem necesse est dictum est prius.

¶ Epilogat circa determinata: z tria facit s; qz tres epilogos ponit. 2^a ibi. (Et qm̄ n̄ silt̄.) 3^a ibi. Sigdē igitur p̄trarietas.) Dic̄ ḡ. q; necesse ē hec elā aut esse sp̄ manētia z immutabilia adinuicēz: aut esse trāsmutata: hoc at̄ nō sicut plato scripsit i timeo: q; posuit terrā itrāsmutabilez: qz figura terre nō erat apta ad trāsmutatiōez vt ponebat. voluit tū plato per figurā z planities saluare trāsmutatiōez nāles: sic ḡ loquebāt antiq; de trāsmutatiōe elozz: sed qm̄ s; veritatē necesse est elā trāsmutari demōstratum est prius. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Et qm̄ n̄ silt̄ cito aliō ex alio dictū ē p̄ us qm̄ h̄ntia qdē symbolū citius ḡnātur ex adinuicē: nō habētia aut tardius.

¶ Ponit 2^m epilogū dicens dictū est prius q; nō silt̄ cito nec eque velociter aliō elz sit ex alio: qm̄ h̄ntia symbolum z p̄nientia citius generant̄ adinuicē. nō h̄ntia autem tardius. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Sigdē igit̄ p̄trarietas vna ē s; q̄ trāsmutantē necesse duo eē. mā. n. medium insensibilis

Egi. De gene. 7 cor.

insensibilis ens et inseparabilis: quoniam plura videtur
entia: due utique erunt quae mimes: duabus igitur
entibus non possibile est esse tria: sed quattuor
quae admodum videtur: tot enim erunt coniu-
gationes: sex enim existentibus duas impossibile
est generari: quae contrarie sunt adiunctae. De
his quidem igitur dictum est prius.

¶ Ponit 3^m epilogum dicens, quod si trinitas sit quae transmu-
tatur etiam esset una, necesse esset esse duo tria. Quilibet enim
oppositio trinitatis habet duo extrema tria: et si sic esset ad illa
duo tria haberet ordinem maiorem: quae esset quod medium iter ea et de-
se est ens sensibilis: quod est quod in primo, est tamen secundum actualiter
existens inseparabilis a trinitate, sic ergo dicerem si tria essent
ide duo: sed quoniam tria, videntur esse plura entia ad minus erunt
duae trinitates: secundum quas erit transmutatio eorum. Entibus
autem duabus trinitatibus: quod minus, id est ad minus ois tot po-
neretur: cum quibus trinitas habeat duo extrema tria tamen: sed quod
tuor quae admodum videtur, id est, sicut maieste apparet: caliditas, et fri-
giditas, humiditas et siccitas, sunt due oppositioes trinitatis: et sunt
vnius tria sed quod transmutantur etiam: et quot sunt ibi tria: tot
sunt eorum combinationes possibilee: et tot sunt etiam: quod sex existi-
bus combinationibus talium qualitatum sed duas ipse est generari
etiam: quod sunt tria adiunctae, caliditas, et combinat cum humido
et frigiditas cum siccitate: ut fiat etiam erunt quattuor etiam tamen: sed
hoc modo dimittatur: quod de his dictum est prius.

L. c. 35.

Quonia autem quae transmutantur adiunctae
impossibile est primum aliquid esse horum:
aut in extremo: aut medio ex his
manifestum: in extremis quidem igitur non erit:
quoniam ignis non erunt aut terra omnia: et eadem ratio
si dicamus ex igne: aut terra esse omnia. Quoniam
autem neque medium ut videtur quibusdam.

¶ Postquam philosophus probavit vniuersum esse non esse primum aliorum: quod si po-
terat poni aliquid esse aliquid male subiectum: quod tunc non esset
alteratio et tria essent in eodem. In parte ista ostendit hoc idem
alia ratione quae talis est. Si aliquid eorum esset aliorum primum et haberet
se ad omnia: sicut male subiectum illud oporteret manere et esse in
transmutabile: sed omnia etiam sunt adiunctae transmutabilia. Ergo
omnia debent dici primum corpora et non esse vniuersum aliorum primum: nec male
subiectum. Circa hoc autem sic procedit: quod primum ponit rationem. 2° contra-
rationem adducit quaedam cauillationes: ibi. (Aer quidem et etiam
ignis.) Dicit ergo: quoniam quidem transmutantur adiunctae, supple omnia
etiam. impossibile est aliquid esse primum horum, id est, aliorum. Nam ma-
nifestum erit ex his, id est, ex dictis: quod tale primum non potest poni
in extrema, id est, quod sunt aliquid extremorum: nec in media quod sit
aliquid mediorum. In extremis quidem non erit quoniam omnia non sunt
ignis aut terra: et eadem ratio est de mediis: quoniam eadem ratio est
si dicamus omnia esse ex aere vel ex aqua: sicut dicit omnia ex
igne vel ex terra: quoniam neque medius est ex quo sunt omnia: sed
hoc videtur quibusdam. Est ergo vis rationis quod nec medium nec ex-
tremum est ex quo sunt omnia: quod tamen media quae extrema trans-
mutantur et nullum ipsorum manet. Deinde cum dicit.

**Aer quidem et in ignem transmutatur et in aquam:
aqua autem et in aerem et in terram: vltima au-
tem non amplius inuicem.**

¶ Ponit quaedam cauillationes: et duo facit: quod primum ponit eandem. 2°
remouet cauillationes illas ibi. (Opus quidem stare.) Dixerat
enim philosophus tamen extrema quae media esse transmutabilia, contra
forte cauillaret aliquis dicens, quod elementum transmutatur in elementum pri-
mum: sed non in remotum: ut aer transmutatur in ignem et in aquam:

et aqua in aerem: terra: sed vltima, id est, extrema non amplius trans-
mutatur adiuicem. ¶ Notandum autem quod habet accipiunt vltima
et remota non sunt loci: sed secundum distantias formales. Ignis enim, primo
distat ab aqua quae a terra: non loco: sed forma: voluit ergo istum pro-
xima posse transmutari adiuicem pro non magna distantia: ex-
trema autem non posse pro distantia magna. Deinde cum dicit

non

**¶ Oportet quidem stare non in infinitum ire
hoc in rectitudine ad utraque: infinite enim con-
trarietates in vno erunt.**

¶ Remouet cauillationes istas: circa quod tria facit: quod primum ponit
mittit quaedam suppositiones. 2° illa suppositione supposita destruit
cauillationes tactas. 3° quod supposuerat, probat. 2° ibi. (Terra
sit igitur) 3° ibi. (Quoniam autem non infinitum.) Est autem suppositio talis,
quod ois stare in elementis ad utraque partes, id est, sursum et deorsum:
et non ire in infinitum secundum rectitudinem. Si enim incipimus a ter-
ra deorsum et ascendimus sursum dicendo terra aqua et cetera, inuenimus
finita etiam: et si incipimus a sursum: et descendimus
deorsum etiam finita inuenimus. Nam si essent etiam infinita
infinite qualitates essent in vno quod est: quod est inconueniens
quod quomodo verum sit ad prius supponatur. Deinde cum dicit.

L. c. 36.

**¶ Terra sit, g. aqua, y. aer, a. ignis, p. si utique
a. transmutatur in p. et in y. trinitas erit eorum
aqua, a. p. sic hec albedo et nigredo: rursus
quod in y. a. erit aliam: non enim idem, p. et y. sit quidem
siccitas et humiditas, a. quidem siccitas, y. autem
humiditas. Quapropter si quidem manet albam
existet aqua humiditas et alba: si autem nigra erit
aqua: contra trinitas enim transmutatio: necesse
igitur aut albam aut nigram esse aquam: sit itaque
albam primum. Similiter igitur existit et p. y. sic-
citas: erit igitur et p. ignis transmutatio in
aquam: contra trinitas enim existit: ignis enim prius
niger erat: deinde autem siccitas: aqua autem humi-
da: deinde autem alba.**

¶ Ex suppositione facta ostendit extrema esse transmutabilia ad
iuicem si sunt transmutabilia cum mediis: sed ut dicitur est habet
accipit extremum vltimum sed distantia non sunt loci, ita quod ignis
est extremus respectu aquae: quod per ois modum differat ab ea.
aer autem est medius iter ea: quod partim inuenit cum aqua cum sit
humidus et partim cum igne cum sit calidus: sic et aer est extre-
mus respectu terre: cum per ois modum differat ab ea. Duo
ergo facit: quod primum ostendit ignem et aquam que sunt extrema trans-
mutari adiuicem si transmutantur cum aere: quod est medium. 2°
er hoc ostendit aerem et terram que sunt alia extrema adiuicem
transmutabilia esse. 2° ibi. (Palam utique quoniam.) Notat autem primum
etiam sed coes terminos dicens: sit terra, g. aqua, y. aer, a. ignis
p. Notatis autem elementis procedit ad rationem intentionem dicens: quod si
a. i. aer transmutatur in p. et y. i. ignem et aquam trinitas erit
eorum que, a. p. i. aer habebit trinitatem: sit autem hec trinitas
albedo et nigredo si curat de exemplo: accipit enim albedi-
nem et nigredinem pro quacumque trinitate, subdit autem
quod quod a. in y. supple mutatur, id est, aer mutatur in aquam: erit
alia trinitas inter aerem et aquam supple quod inter ignem et
aerem. Nam non est idem, p. et y. i. ignis et aqua, si ergo ta-
lia non sunt eadem non possunt ad vniuersum et idem eandem contrarie-
tatem habere. sic ergo inter aerem et aquam hec trinitas, id est, sic-
citas et humiditas: ita quod a. conueniat siccitas, et y. humi-
ditas, aliqui autem textus habet, x. quidem siccitas: et vide-
tur esse textus corruptus: sed si vellemus ipsum exponere
dicerem

dicerem^o q^o variat terminos: q^o itellit p.x.aerē que p^o intelligebat p.a.subdit aut. q^o p^o si manet album: cum ex aqua fit aer cū nō manet nisi qualitas symbola aq^o pueniat cū aere i albo. existet g^o aq^o humida z alba: sin aut. i. si nō est alba nigra erit aqua. In p^oria. n. ē trāsmutatio. q. d. q^o siue dicas aquā esse albā siue nigrā opz eā h^ore p^orietatez ad aerē ex quo trāsmutant adinuicem semp. n. trāsmutatio est i p^oria. trāsmutabilia igitur adinuicē p^ont h^ore maiorē z minorē p^orietatez. semp tū aliā quā p^orietatez habebunt: iō subdit necesse esse: aut albā aut nigrā esse aquā: si. n. erit nigra hēbit maiorē p^orieta tem ad aerē: si. n. erit alba hēbit minorē p^orietatez. Con gruu. n. est ex quo aer est primus aque q^o nō hēbit ad eam maiorē p^orietatez: non q^o differat in vtraq^o qlitate sed o^o h^ore minorēz p^orietatez. ergo ex quo positū ē aquā differre ab aere i humido z sicco: nō ē cōgruū q^o diffie rat i albo z nigro. erit ergo alba sicut. a. vnde aliq^o text^o h^ont ponat vtiq^o p^om. a. i. ponat aq^o alba sic. a. i. sic aer: z sic aq^o z aer pueniūt in albo: silt^o z. p. i. ignis existet. y. siccitas. i. existet siccitas q^o itellr p. y. Ita q^o ly. y. accipit equoce. vno mō vt noiat aquā. alio mō vt noiat hāc q^oli tatē q^o ē siccitas. Conueniet ergo aer cū igne i siccitate: z cū aqua i albedine: s^o si aliā z aliā pueniētiaz z alias z aliā p^orietatē h^oz aer cū igne z cū aqua: aq^o z ignis sic p^otrariabitur: z q^o i p^otraria ē trāsmutatio vni in aliud trāsmutabit. Iō ait: q^o erit trāsmutatio. p. ignis i aquā. p^otraria. n. existit aqua igni. ignis. n. p^omo dicebat esse ni grū in quo differebat ab aere. Deinde aqua dicebat al ba in quo pueniebat cū aere. qualitates ergo aque cō trariant qualitativibus ignis. ergo vni in aliud trāsmu tari potest. **¶** Notandum at p^ohm non noiare p^orias qualitates ignis. v^o p^orias qlitates aq^o. vt ofidat se ar guē i mā cōi z i terminis cōib^o. h^oz. n. hec demōstratio veritatē in g^obullibet termis. **¶** Notāduz etiā vim rō nis i hoc esse. v^o q^o si ignis z aqua trāsmutāt i aerē z h^ont aliā z aliā p^orietatez ad ipsū sūt p^oria inter se z per p^oris trāsmutāt adinuicē. si ergo extrema p^oriant me d^ois p^oriant inter se. z si trāsmutant cū med^ois trāsmu tant inter se. **¶** Notādū etiā q^o illatio hec que dicta ē dupl^or ipediri possz. p^o q^o diceret aliq^o si oportere si ex trema h^ont p^orietatē ad media q^o hēant p^orietatē iter se. Iō p^ohs in rōne p^odicta nō soluz ofidit extrema h^ore p^o rietatē ad media: s^o et pbat ea h^ore aliā z aliā p^orietatē quo posito necesse ē ea inter se esse p^oria. nūq^o. n. aliq^o rō ne eiusdē h^ont aliā z aliā p^orietatez. nisi sibi inuicē p^ora riant. Scōdo possit dicta illatio ipedire: q^o diceret aliq^o non oportere si extrema sint p^oria q^o sint adinuicē trāsmutabilia: q^o nō trāsmutat extremū i extremū: nisi pos sit fieri trāsmutatio in alia media. diceret ergo media g^o ifinita z nō esse statū i ellis. quo posito extrema nō trāsmutabunt adinuicē. p^o hanc obōnez valet supp^o prius facta. v^o q^o in ellis est status. quo posito p^oz per rōnē iaz dictā q^o extrema trāsmutant inter se si trāsmutāt cum med^ois. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Palā qdem vtiq^o quoniā oib^o adinui cē erit trāsmutatio z i his: z quoniā i. g. terra existūt reliq^o duo symbola: nigrūz z humidū: hec enim nō cōiungūt vnq^o.

¶ Concludit ex dictis oiu^oz cē trāsmutatioez. nō. n. solū trāsmutat aqua i ignē: sed etiā terra i aerē. iō ait palāz esse: q^om oib^o ex adinuicē erit trāsmutatio. non solum in med^ois: s^o etiā i his. i. in extremis. Nā i. g. terra existūt reliqua duo symbola. i. relique due qlitates symbole. v^o nigrū z humidū. erit ergo terra p^oria aeri: q^o s. f. qlita

tes terre nō iungunt vnq^o cū qlitanib^o aeris: s^o p^oriant eis. terra igit trāsmutabit i ipū aerē. **¶** Nōndū at p^ohs appellare nigrū z hūidū qlitates symbolas: q^o s^o h^opo thesim factā aer q^o ponit alb^o z sic^o differt ab igne i ni gro. q^o ignis ē niger z sic^o. ab aq^o vō differt i hūido q^o aq^o dicebat hūida z alba he at due qlitates hūidū z ni grū i qb^o differt aer ab igne z aq^o pgregat in terra. Ita q^o terra h^oz eas symbolas z pueniētes cū igne z aq^o q^o cū igne puenit i nigro. cū aq^o i hūido: q^ore terra p^oriat aeri: q^o si vellem^o s^o ad mām spālē p^ohē z noiare varias qlitates eloz: p^oz vey eē q^o d^o. Ignis vō differt ab aere q^o sic^o aq^o vō differt ab eo q^o frigidū. frigidū at z siccū pueniūt i terra: z terra puenit cū igne z aq^o fm siccum z frigidū: qb^o ignis z aqua differūt ab aere. Intētio g^o pbi ē p^obare terrā eē p^oria aeri. p^opter p^orietatē quā h^ont ad ip^o ignis z aq^o: z ex hac p^orietate vult arguē trāsmu tatōem: z q^o oia e^ola tā extrema q^o media p^orietatē h^ont oia sunt adinuicem trāsmutabilia. **¶** Deinde cū dicit.

¶ Quoniā autē nō infinitū possibile ē ire quod futuri ostēdē ad hoc p^ous venim^o manifestum ex his. **¶** T. c. 66.

¶ Probat q^o supposuerat: z duo facit: q^o p^omo p^otinuat dicta dicendū. scōdo ereq^our de intēto: ibi. (Si eniz rur sus ignis.) Dicit ergo: q^o infinitū nō est possibile ire q^o futuri eram^o ostendere. superi^o enim hoc supposuerat tāq^o id q^o erat futurus ostēdere. ideo ait q^o prius veni mus ad hoc. i. ex p^oiori intentione ad s^o venim^o vt ostē deremus statum in elementis: vt manifestū ē ex his. i. ex dictis. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Si. n. rursus ignis. p. i. alio trāsmutat. z nō reuoluitur. v. g. i. x. cōtrarietas igit iter. p. z. x. alia existet p^oter p^odictas. n^o l^o n. idē supponit. g. y. a. p. q^o. x. sit igit. p. r. z. x. f. r. aut oib^o vtiq^o existet. g. y. a. p. trāsmutat. n. i. uicē. S^oz q^o hoc qdē sit nō dū demōstratū ē: s^o illō manifestū quoniaz si rursus. x. i. aliō alia erit p^otrarietas: z q^o existet. g. z. p. similt^o aut sēp cuz adiecto p^otrarietas aliq^o existet his q^o ante: q^o pro p^oter si ifinita: z p^orietates ifinite vni exi stūt. si autē hoc modo non erit diffinire neq^o generare: oportebit. n. si erit aliud ex alio tot trāsmire qlitates z apli^o plures.

¶ Probat hmōi statū ofidēs numerū eloz nō esse in finitū. scōdo ex his que dixerat concludit incōuenientia que sequunt^o ad ponentes positionē illā. 2° ibi. (Qua propter in quedā.) Dicit ergo. q^o si rursus ignis. p. trāsmutat in aliud. i. in gntū elm z nō reuoluit. i. nō trāsmutat in e^ola que sunt sub eo: sed trāsmutat in aliō q^o ipsū. v. g. a. x. i. in gntū elm: q^o d^o itellr per. x. p^otrarietas igitur erit inter. p. z. r. z illa p^otrarietas existet alia p^oter p^odictas. Nā cū hmōi gntū e^ol^oz nō sit idē cū aliq^o alioz quattuor: q^o x. nō ponitur q^o sit idēz cum. g. i. a. p. y. cuz aliq^o quattuor: o^oz q^o. p. h^oz aliā p^orietatē ad. x. q^o ad alia: ergo. y. in. p. z. f. in. x. ita q^o ignis z gntūz elm differat. s. y. z. f. y. vtiq^o existit oib^o quattuor elis. v^oz. g. y. a. p. trāsmutat enim se adinuicē. quasi diceret. q^o posito 5° e^olo o^oz dare ignē aliā h^ore qualitātē ab his q^o h^oz vt per eam cōtrarietur. 5° e^olo z trāsmutetur cū ipso: sic etiā hanc qualitātēz

Nōn^m

Nōn^m

Nōn^m

Egi. De gene. 7 cor.

qualitate opz dare oibus alijs elis: qz oia sunt aduicē trāsmutabilia: z subdit: qz si hoc quidē sit necesse. non dum monstratū est. v3. qz oia sunt trāsmutabilia. illō tū manifestū est qz si rursus. x. i. v^m elz trāsmutabit i aliō .i. i. fextū: alia erit p̄rietatē q̄ existet z. g. z. p. i. alijs elis. semp. n. cu3 addito. i. elo addito fit additio p̄rietatis: qz aliqua p̄rietatē existet his q̄ aff. i. p̄orib⁹ elis: vt possint differre ab elo addito: q̄ ppter si infinita sūt elia: qz infinita nō p̄t differre: nisi p̄ infinita: cū vnū qd̄qz eloz opoz teat differre a quoz alioz vni. i. vnicuiqz elo vt eloz existāt infinite q̄litatez p̄rie. Si aut hoc ē ita nō erit ali quid differre: qz diffinitio illa h3 infinitas d̄ria: z ita p̄bit scia. nec ē aliqd̄ gnāre: qz si gnābit aliqd̄ ex alio opōtebit p̄trāfire tot q̄litatez z amplius plures. i. opōtebit p̄trāfire qualitatez infinitas: qz si fieri nō possit non erit gnō: z p̄ ois nec alteratio. tollit q̄ ista pō sciaz z trāsmutationes nales. ¶ Notādus aut qz q̄litatez infinitas appellat tot z ampli⁹ plures: qz infinitū vt scribit. 3. phy sicoz ē cui⁹ accipiētibus semp est aliqd̄ extra sumere: ita qz nō possumus accipere tot i infinito qz semp nō accipiamus amplius plures: z iō nō puenit infinita p̄trāfir vult q̄ p̄hs dicē qz si ponat infinite q̄litatez oz p̄trāfire tot q̄litatez z amplius plures: pp qd̄ nūq̄ fieret gnō.

Nōndū
L. c. 63.

Dub^m
L. c. 6.

Dubitarēt forte aliq̄ d̄ eo. qd̄ p̄hs ait. v3. qz si ponat v^m elm opōtebit q̄litate illā f3 q̄. v^m. elz differt a 4. i. e. oibus alijs q̄tuor: vt si ignis differt a 5. elo: qz ē. r. vtputa: qz ē albi⁹ oz h3. r. f. albedinē iesse oib⁹ alijs elis: vt oia elā possint differre a 5. elo: f3 v̄ repugnare appentib⁹. vident. n. q. aer ē 3^m elz: z ignis ē quartū. z aer differt ab igne: qz ē humidus. ignis v̄o siccus. humiditas at f3 quā differt aer ab igne nō in oibus alijs elis: qz nō inest terre: q̄ a sili si poneret v^m elm qualitas illa f3 quā differt q̄rtū elm a q̄nto nō de necessitate inestet alijs elis. ¶ Ad h̄ aut dici potest qz elm esse 2^m ab alio v̄ esse 3^m. z sic dīcep̄s duobus modis pōt itelligi. p̄ p̄rietatē formalē: vel p̄ localē d̄riaz. si q̄ itelligat rō p̄bi f3 localē distātiāz per se loquēdo z grā forme nō valet arg^m. nō. n. opz oppōnē illā quā h3 aer qd̄ ē 3^m elz ad ignē qd̄ ē 4^m h̄re a⁹ elā si itelligat de distātia formalī v̄ez ē. aer. n. est 2^m elz ab aq̄: qz distat ab ea i vna q̄litate: ignis v̄o ē 3^m elz ab ea: qz differt ab ip̄a i duab⁹ q̄litatez. pp qd̄ aer ē medi⁹ iter aquā z ignē: non solū fm locum: sed etiam fm p̄rias qualitatez: qz in vna qualitate differt ab aq̄. z i alia ab igne: z i vna qualitate puenit cū aqua: z i alia cū igne z in tali ordine eloz q̄ accipit fm p̄rietatē formalē valet indubitātē qd̄ d̄r. qualitas. n. illa f3 quā differt aer ab igne puenit aq̄: z si rursus daremus aliud elz supra ignē: qd̄ fm formalē distātiā esset quartū ab aqua: qualitas illa f3 quā differt ignis ab alio elo pueniret aq̄ z aeri: sic. n. se h̄ret illud elm qd̄ ab igne differret i vna qualitate: qz esset imediat⁹ sibi ab aere: differret i duabus: qz eēt scōs ab eo: ab aqua i trib⁹: qz essz 3^m ab ipsa opozteret. n. f3 h̄c additōez elī supra has p̄rietates. calidū frigidū humidū siccū addē nouā p̄rietatē: vtputa album z nigrum: z fm hunc ordinem formalem differret ignis ab illo elemento fm contrarietatez additā vtputa ignis esset nigrum. z vt patet intuiti sic ordīnarentur illa elementa: quia aqua esset alba frigida z humida. aer esset albus: calidus z humidus. ignis essz albus calidus z siccus: illō v̄o elz additū essz nigrū calidus z siccū. His additōib⁹ sic stātibus elz additū essz p^m ab igne: qz differret ab eo i vna q̄litate solū: vt i nigredie z essz 2^m ab aere: qz differt ab eo i duob⁹ i nigredine z siccitate. esset 3^m ab aq̄: qz differret ab ea i trib⁹ in nigredine: siccitate: z calore. loquēdo q̄ de h̄ ordine

R:

z d̄ hac distātia illā d̄riā quā h̄ret elz additū ad ignē ad aerē h̄ret z aquā. z si iterū f3 h̄c ordinē addēf alī ud elz: se q̄ret qz ois illa d̄ria quā h̄ret elz 2^m additū ad elz qd̄ p̄ addebat h̄ret et z ad alia. Qd̄ v̄o arguebat de terra equocabat i distātia. terra. n. nō est quarta ab igne fm p̄rietatē formalē. f3 fm locū immo plus distat ignis ab aqua fm talē p̄rietatez q̄z a terra. p3 q̄ rōnem p̄bi p̄ se loquēdo grā forme tenere i distātia z ordine f3 formalē d̄riā: f3 grā m̄ae v̄l pp aliquā spālē cāz valē posset fm omnem distātiā.

Alterius dubitarēt aliq̄: qz dubitatio tacta z solutio ei⁹ aliā dubōnē secū trahit Dub^m dictū ē. n. terrā n̄ eē q̄rtā ab igne fm formalē differētiā f3 f3 localē. Si q̄ addēf 5^m elz nō opozteret hmōi elm additū h̄re talē oppōnē ad terrā q̄lē h̄ret ad ignē. nec opozteret qualitatez illā f3 q̄z tale elz differret ab igne inesse terre. ¶ Diceremus q̄ qz addito tali elo aq̄. que est 3^a ab igne loco z forma: essz q̄rtā ab illo elo loco z forma: aer v̄o q̄ ē scōs ab igne loco z forma eēt ab illo elo addito tert^o loco z forma: terra v̄o qz ē q̄rtā ab igne loco z nō forma siue nō formalī d̄riā essz ab illo elo 5^a nō p̄ d̄riā formalē. f3 p̄ localē distātiāz. z qz i tali distātia: vt dictū ē nō h3 locū: rō data nō opozteret terrā sic differre ab elo addito sic differt ignis. Contrariū tñ h^o p̄hs dicit in l̄ra. vult. n. qz d̄riā quā h̄ret elz additū ad ignē: h̄ret ad oia. 4. elā. sc̄ad. g. y. a. p. i. ad terrā aquaz aerē z ignē. ¶ Ad hoc aut dīci pōt qz elm additū pōt itelligi q̄ntū. nō solū fm localē distātiā f3 et f3 formalē d̄riā ita qz esset 5^m a terra. 4^m ab aqua. 3^m ab aere. z i mediate igni fm formalē d̄riā. vt qz differat modice ab igne z multū a terra. z qz sep̄ mai⁹ includit min⁹ i his q̄ sūt ordinata z per se d̄riā quā h̄ret ad ignē h̄ret ad trā z ad alia. Pōt etiā z alr dīci qz grā m̄ae valet qz d̄m est qualitercūqz ponat 5^m elz additū. Nā multiplicat̄ elis q̄ntū multiplicari p̄t f3 calidū z frigidū humidū z siccū addito 5°. elo. oz addere nouā p̄rietatē z f3 illā p̄rietatē additā oz oia quattuor elā differre ab illo q̄nto elo. sufficiūt. n. quattuor elā: vt differant oī modo q̄ possūt differre scōz quattuor qualitatez actiuas z passiuas: a q̄nto ergo elo si differret sumeret hmōi d̄riā p̄ alias q̄litatez addito ergo q̄nto elo opz addē circūluz eloz aliquā q̄litate: vt p̄ eam differant ab ip̄o: z hoc sufficit ad saluandā intentionem p̄bi.

L. cō.
36.
R

Dubitarēt v̄teri⁹ aliq̄ z hec dubitatio rōa Dub^m biliter sumeret ortū ex dictis. ait L. cō.
36 eni p̄hs qz addito 5° elo: oz addere aliquā q̄litatez oib⁹ quinqz. dictū ē. n. hoc valere grā m̄ae: qz. 4. elā p̄ duas p̄rietates multiplicant oī modo quo multiplicari p̄t: z differūt oī modo quo differre p̄t. S3 si pp additōez quinti elī adderet noua p̄rietatē f3 p̄rietatē additam non differēt. 5. elementa omni modo quo possent differre: qd̄ sic p3. Nam semper contrarietas addita duplat elemēta. vna enim contrarietas non potest constituere nisi duo elementa vt si esset solum hec contrarietas humidum z siccū cōstaret elm ex vna qualitate z essent tñ duo elā: vtputa terra z aq̄. additā v̄o 2° contrarietate vt calidū z frigidū p̄stat elm ex duab⁹ qualitatez z sunt. 4. elā: qz quattuor modis cōbinari p̄t dīcte qualitatez. si vero adderet 3^a p̄rietatē z essēt tres contrarietas p̄me p̄stitutue eloz. vtputa humidū siccū calidū frigidū: albi nigrū cōstaret elm ex tribus q̄litatez z essēt octo elā: qz tales q̄litatez exceptis cōtinuationibus ip̄ossibilib⁹ octo modis p̄tinuari possent possibilr. ita qz p^m elz esset frigidū siccū albi. 2^m frigidū humidū albi. tertū calidū humidū albi: quartū calidū siccū albi. quintū frigidū siccū nigrum. sextū

sexus frigidus humidus nigrus. septimum calidum humidum nigrum. octavum vero calidum siccum nigrum. Ex quo patet quod semper additio nove proprietatis duplat etiam: et una proprietas facit duo. due proprietates quattuor. tres proprietates octo appet etiam quod omnes ille combinationes siue omnes ille continuationes sunt possibiles: quia nulla illarum congregat oppositas qualitates: sed ex additione sexti etiam: ut patet per iam dicta non oportet addere novam proprietatem: quia sufficiunt tres proprietates non solum ad constituendum sex etiam: sed etiam ad constituendum octo: cuius oppositum inuenitur in textu. Ad hoc autem dici potest quod potest accipi sextum etiam secundum indifferentiam formalem et tunc non habet dubium quod dicitur. Nam ex tribus proprietatibus non potest constitui octo qualitates: ita quod unum etiam sit octavum ab alio sex proprietates et qualitates: quia secundum hunc ordinem et sex habent differentiam semper a remotiori etiam deus plus differre et habere plus qualitates proprias ad ipsas: ut si a primo differt in una qualitate ab illo differet in duabus: ab ulteriori in tribus: et sic deinceps: ita quod non posset aliquid etiam esse octavum ab aliquo per solas tres qualitates: imo si deus esse sextus ab eo sex hunc modum distantie non sufficiunt tres proprietates: sed requiruntur ibi noua proprietas. Potest etiam aliter dici: nam multa non valent in se considerata que valent gratia maiore in qua est locutio: et multa sunt possibilia uno modo que sunt impossibilia alio: philosophus enim naturalis: quia artifex spiritualis est sufficiens ut veritates dicat: quod sic accipiat terminos communes ut deseruit maiore proprie: dicte octo proprietates: et si sunt possibiles absolute accipere: non tamen sunt possibiles ut spectat ad oppositum. nihil enim supra ignem: ut ad prius spectat potest esse humidum vel frigidum. si ergo quintum etiam est supra ignem: deus quod sit calidum et siccum. si ergo differret ab eo. quia est nigrum. ignis vero ab omnibus erit quintum etiam calidum siccum nigrum. si ergo dabitur sextum etiam illud erit calidum et siccum album cum sit supra ignem. si est calidus siccus album non differret ab igne: si esset calidum siccum nigrum non differret a quinto etiam. Si ergo deus differre ab eis deus dare novam proprietatem: ut puta dulce et amarum et si habet sextum etiam ponit dulce alia etiam erit amara: ut a tali etiam sex quod huiusmodi formaliter differret posset etiam et aliter responderi et magis ad oppositum: sed hoc hic taceat quod statim in alijs dubitationibus ostendetur.

30

Dubm

Dubitaret etiam ulterius aliquis quod non oportet si sunt infinita etiam: et quodlibet eorum differret ab alio: quod in unoquoque etiam sunt equalitates. per quas differret ab infinitis etiam: si potest. aliquid per unam dicitur differre ab infinitis rebus: si enim esset infinita species bestiarum habet per unam dicitur: ut per hoc quod est rationale differret ab omnibus alijs. poterit ergo unum etiam differre ab infinitis etiam per unam dicitur. Ad hoc autem dici potest quod dicitur formales eorum de quibus loquimur sunt qualitates proprie active et passive. qualitates autem et proprietates proprie: id sic noiate sunt: quia si altera proprie tag in se alicui eorum: quodlibet enim etiam vel est calidum: vel est frigidum: vel est humidum: vel est siccum: et quot sunt proprietates tot qualitates sunt cuiuslibet etiam. 30. n. quodlibet etiam constat ex duabus qualitatibus: quia sunt due proprie proprietates: una est calidum et frigidum: alia humidum et siccum. Cum ergo infinita etiam non possint differre: nisi per infinitas proprietates: si infinita essent etiam: infinite qualitates essent in unoquoque: non est ergo simile de dicitur primarum qualitatibus: et de alijs differrentijs ut ratio supponebat.

Dubm

Dubitaret et ulterius aliquis dicens. quod non oportet si sunt infinite proprietates: semper enim una proprietas est duarum qualitatibus: ut dulcis et amara est una proprietas. calidum et frigidum alia. erunt ergo duplo plures qualitates quam proprietates si ergo qualitates sunt infinite proprietates non erunt infinite: quia tunc per equare totum et subduplum duplo: cum infinitum non sit maius infinito: philosophus autem in littera versus yrruqz pari ratione

concludere. versus quod posito infinito numero eorum erunt infinite qualitates et proprietates in eis. Ad hoc autem dici potest quod in argumento est fallacia accidentis. in numero enim. quia crescit in infinitum non sunt plures binarum quam quaternarum: sicut enim dicere possumus duo. quattuor. sex. octo. et sic sic addendo binarium in infinitum: ita possumus quattuor. octo. 12. et semper addere quaternarium in infinitum. Cum ergo in finitum non sit maius infinito: quia in numero sunt infiniti binarum et infiniti quaternarum: ergo tot sunt ibi quaternarum quot sunt binarum: et quia quilibet quaternarius continet duos binarios duplo plures erunt ibi binarum quam quaternarum. binarum ergo numerorum sunt equales quaternarum: et sunt duplo plures eis: quod est inconueniens: sed sic dicendo instamus dubitationi sed non solumus ad formam arguendi. Notandum ergo quod infinitum secundum quod huiusmodi non habet rationem totius nec perfecti: ut potest haberi ex 3o phycorum. omnis ergo illa argumentatio que respicit duplum et subduplum triplum et sub triplum vel qualitercumque respiciat partem et totum accidit et est extranea ab infinito. binarius ergo ad quaternarium potest operari. dupliciter: vel ut dicit quid terminatum et ut respicit numerum terminatum: et sic est per se: quia finito et terminato potest competere ratio totius et partis: sed si ternarius et quaternarius accipiant: ut habent ordinem ad infinitum numerum: quia infinito accidit ratio totius: nec se habet unum ad aliud ut totum: nec ut per se totum. et per se dicit aliquid terminatum: si enim esset. 4. totum ad duo: nisi haberet terminatas unitates et dualitas non esset per se nisi unitates determinatas haberet. Infinito autem accidit terminatio et est extranea ab eo. non ergo obstante quod binarum sunt duplo plures quam quaternarum. in numero tamen in finitum tot sunt quaternarum quot binarum: sic non obstante quod qualitates sunt duplo plures quam proprietates: si tamen esset infinite qualitates essent infinite proprietates. Et hoc autem melius patere potest dubitationibus permixtis: si etiam cresceret in infinitum cum in infinito non sunt plures binarum quam quaternarum. vel etiam quod octonarius: imo in infinito tot sunt centenarius: vel etiam millenarius quot binarum: sicut enim non deficiet numerus accipiendo infinitos binarios addendo duo. 4. in infinitum: sic non deficiet accipiendo infinitos millenarios: addendo mille duo millenarius in infinitum. Si igitur ponantur infinita etiam addere novam proprietatem possumus per eam duplicem etiam: ut si due proprietates constituit. 4. etiam: tres proprietates constituant octo: et quattuor sexdecim: et sic deinceps quod ponat: siue finita sunt etiam: deus dare infinitas proprietates et infinitas qualitates in eis. Numquam enim erit infinita etiam sic multiplicando et addendo. 4. 8. 16. et sic deinceps: nisi accipiant infinite multiplicationes. et quia infinite multiplicationes requirunt infinitas proprietates. Infinite autem proprietates infinitas qualitates ponendo numerum eorum infinitum deus ponere infinitas proprietates et infinitas qualitates in eis. Cum ergo dicit philosophus quod addendo quantum etiam deus addere novam proprietatem et novam qualitatem etiam: et addendo sextum deus etiam addere novam proprietatem et novam qualitatem. per additionem quantum vel sextum intellexit quantum multiplicatiorem eorum regentem novam proprietatem: quia ex quo etiam ponuntur infinita. infinitas tales multiplicationes puenit ponere in eis. et per prius infinitas contrarietates et qualitates: quod clarare volebamus. Deinde cum dicit.

30

Non dū
L.c. 66

L.c. 36.

Quapp in quodam quodam nunquam transmutatio erit. v. g. si infinita media necesse infinita etiam. Concludit tria inconuenientia. 2o pars: ibi. (Amplius autem.) 3o ibi. (Sunt autem.) Primum inconueniens est tale. quod si sunt infinita etiam in quedam eorum nunquam erit transmutatio: quia extrema nunquam transmutabunt in extrema v. g. si

Egi. De gene. 7 cor.

v. g. si sunt infinita ela necesse est infinitu elm ptransire anteqz deueniamus ad hoc q extremu puerat i extre mus. **¶** Notandum aut q no e polys transmutatio extre moru nisi sit possibilis transmutatio oiu3 medioz: si g media sunt infinita nuqua extrema transmutabuntur. **¶** Deinde cum dicit.

Nondu

¶ Amplius at neqz ex aere i igne tras mutatio si infinite p rarietates generate.

¶ Ponit scdm icoueniens: qz non solu extremu trasmutabitur in extremu. sed qd amplius e pximu no trans mutabitur i proximu: vt ex aere no erit transmutatio in igne: si p qz: qz infinite sunt rarietates eloz: z p ois infi nite qlitates sunt i vnoqz eloz. nuqz ergo erit gno aliq qz ptingeret infinita p rarietates. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Sicut at z oia vnu. necesse. n. existe om nes i inferioribz qde. p. q supioz his aut q inferiorz. quappter omnia vnu erunt.

¶ Ponit 3^m incoueniens: naz ponere infinita ela z ifini tas qualitates ex eis: e dicere q oia ela sunt z sunt vnu elm: qz. p. z qz oes qualitates ifinitoz necesse e existe re his. i. superioribus. quappter oia ela erunt vnu elz.

Nondu

¶ Notandum at q p li. p. intelligit oes qlitates eloz: si ergo qd3 elz h3 ifinitas qualitates qdlibz hebnt oes qualitates: cu vnu no distiguat ab alio: s3 erit oia ela vnu elm que sunt superiorz necesse est existe re his. i. superioribus

Dubm

¶ Subitaret forte aliqs q si oz si oes qlitates q sunt i vno elo: sunt i alio ela si differe. poterat. n. distigui p suas formas subales amo ta distinctione per qlitates actiuas z passiuas. **¶** Ad hoc aut dicit pot q diuersas qlitatu in ellis seqt ex di ueritate nali. si g esset he quidem qlitates in vno q in alio: essz eade na oiu3 eloz: z oia ela eent vnu elm: lz n. aliud sit forma subalis ignis: z aliud qlitates ei: tm sta tim cu elm aliqd adeptu est oino qlitates ignis statim fit ignis: sic si vnu elm hret oino qlitates alteri: vnuz elm fieret aliud. Ad h3 et idez facit: qz sicut res se h3 ad esse: ita se h3 ad vnitatē z distinctionē: sicut ergo ignis no remanet in suo esse nali sine prop: ijs qualitatibus: ita no remanet in esse distinctio sine qualitatibz disti nctis. si ergo oia ela hrent eadē qualitates oino essent vnu z idem elm: qd pbare volebamus.

R:

L.c.37

¶ Admirabilē at aliqs aliquos dicē tes vno corpoz ela plura vt nō trasmutent inuicē. sicut Empedo cles inquit. quō contingit eis dicere cō parabilia elementa. Sed tamē dicit sic: hec enim equalia esse omnia.

L.c.38.

¶ Quia phs dixerat ela eē adinuicē trasmutabilia. Jō hic spālter reprehēdit empedocle q h negauit. Circa qd duo facit: q p ostēdit q empedocles fm ea q dixit nō potuit negare eloz trasmutationē. 2° ex h vlti^o deice dit: z ostēdit q empedo. fm ea q posuit nō potuit salua re trasmutationē nales. 2° ibi. (S3 augmentatio.) Cir ca pximu duo facit: q p ait q oportuit empedo. h3 ea q dixit ponē trasmutationē eloz. 2° qd dixerat. pbat: ibi (Si g fm qstū.) Dicit g q admirabilē aliqs aliquos di centes. i. de his q reputat se phos z credunt se aliqd di cere mirabilē h de eis si ponant ela corpoz plura vno: ita tm q si trasmutēt se adinuicē: sicut empedo. igt. z po nit: qz si sunt ela itrasmutabilia: quō ptingit dicē eis. s.

empedocli z suis sequacibus. ela eē pparabilia. Jō sub dit q tm empedocles cu h q ponit ela itrasmutabilia dicit sic: q hec oia ela contingit esse comparabilia z equalia. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Si ergo h3 quātū necesse idē aliquid esse existēs in oibus comparabilibus: quō enī mēsurat. v. g. si ex aque pugillo erūt pugilli aeris. x. idē aliqd erit igitur ambo sic mēsuratur eodem.

¶ Probat qd dixerat. v3. h stare nō posse q ela sint cō parabilia z eqlia: z tm sint itrasmutabilia: vt empedo cles ponebat. Circa qd duo facit: qz p ostēdit ela eē tras mutabilia si sūt equalia h3 qstiatē. 2° qz sunt transmuta bilia si sūt equalia fm qualitātē. 2° ibi. (Si aut non sic fm qstū.) Dicit g q si ela sūt equalia z cōparabilia fm qstū. necesse e idez esse exis in oibus talibus cōpara bilibus: qz quō mēsurat z adequat aliqd alicui h3 qstū tates: supple si nō existit aliqd i eis quo mēsuret: q. d. nullo modo. v. g. si ex pugillo aq erūt decē pugilli aeris idez aliqd erit i eis: qz erit in vna z eadē mā: z sic am bo. s. aer z aqua mēsurant eodē: ex h. n. ex vno pugillo aq sunt decē aeris: qz tanta mā quāta e sub vno pugil lo aq e postea sub decē aeris: z qz hntia eadē māz sunt adinuicēz trasmutabilia. si ela sūt sic equalia adinuicēz trasmutantur. **¶** Deinde cum dicit.

¶ Si aut nō sint h3 quātū pparabilia vt quātū ex quāto: sed h3 quātū potest. v. g. si pugillū aq eqliter potest ifrigida re z. x. aeris: z sic fm quātū nō scd3 id q quātū comparabilia. s3 scd3 id q possūt aliqd: erit ergo z nō quātū mēsurā ppa rare: z scd3 potētias: z scd3 pportioēs: verbi g rā. vt hoc calidū: hoc autē albū: hoc autē vt hoc significatū equali qdez simile: i quāto autem equale.

¶ Quia forte diceret empedocles q ipse nō ponebat ela equalia fm qstiatēz. s3 fm qualitātē. Jō h phs ostēdit q si ponit equalia h3 qualitātē nihilomin^o sūt trasmu tabilia. Circa qd duo facit: qz p ostēdit quō ela pnt poni eqlia h3 qlitātē. 2° ex h arguit ea eē transmutabilia ibi. (Incoueniens igit.) Dicit g q si ela nō sūt sic cōparabilia fm qstū: vt fiat qstū ex qsto: s3 sunt cōparabilia h3 qstūm pōt. i. fm vntē z qualitātē. v. g. si pugillus aq dicim^o q p t eqlr ifrigidare: sic z decē aeris: z sic h3 qstū vtus nō h3 id qd e qstū molis siue h3 vtutē z nō h3 quātitatē sim plr cōparabilia sē ela: vt h3 id qd aliqd pnt vep: qz eqli tas h3 pōas z vtutē p t intelligi: vt h3 vtutes diuersas: vt si diceremus tm aquā posse ifridare qstū aerē calefacē: z h3 ppe nō e eqlitas h3 pportio: nec sic videbat itelligē empedocles: vt cōmētator ait. alio mō p t itelligi eqli tas h3 eadē vtutē z qlitātē: z sic magl mēsurat nomē eqlitas. Jō ait: erit g nō cōpare mēsurā qstū h3 pōas z vtutes diuersas: siue h3 pportionē. v. g. vt h3 cal3: z h3 al bū: qz h3 vt h. i. eqle i eo q eqle. i. qli signat sile. in qsto aut sigt equale. **¶** Notandū at q equalē sile z idē vni tatē iportat: vt dr. s. meta. qz vnu in suba facit idē vnu i qualitate sile. vnu i qstiatē equalē: verū qz qualitas aliqua: vt vtus z pō h3 aliquo mō rōnē qstū. Jō h3 talē qstiatē p t attēdi equalitas: s3 qz equalitas vnitātē di cit: talis eqlitas d3 attendi fm vnitātē virtutis: vt di camus

L. cō. 37.

Nonm L. c. 15

camus vnus pugillus aque pot tñ infrigidare quātū
r. aeris. non autē debz attendi fz diuersas pōas z vir
tutes: vt qz aqua possit tñ dābare quātū aer caleface
re. Ideo equale pprie dicit vnū in quātitate. extēso tñ
noīe pot dicere vnū z simile in qlitate. Valde tñ ipro
prie diceret diuersū z dissimile in qlitate. si ergo empe
docles ponebat elā esse equalia: nisi valde i. pprie ac
ciperet equalitatē: opz qz essent pparabilia vel fm ean
dem qlitatē vel fm eādez qritatē. **Deinde cū dicit**

**Inconueniēs g videbit si corpa imuta
bilia entia n pportioe pparabilia: fz mē
sura pōaz z qz eē eqle calidū. aut simile.
ignis tñ z aeris multiplex. idē. n. est pl^o
qz homogeneos talē habebit relationē**

**Ostendo quō pot accipi equale in qlitate. arguit p em
pedocles dicēs qz inconueniēs videbit si corpa eloz sunt
entia imutabilia. z nō sūt pparabilia pportioe. i. fz diuer
sas virtutes z potētias. qz tūc nō essēt eqlia. fz pparā
mētura pōaz qd ē eē eqle calz aut silē. vt si dicē^o qz
modicū ignis hz vi tāta sic multū aeris. Cū igit id z
pl^o dicāt aliqd hōgeneos. i. aliqd eiusdē rōis: si elā sūt
sic pparabilia vnū z aliō hēbit talē resolutionē. i. talē pro
portionē qd cū ipō cōicabit i mā: z poterit trāsmutari i
illō. **Nōn^o at qz fm cōmētatozē q hnt sic eqllitatē
z picipant fm eādez rōnez vnā qlitatē z vnā virtutē
z potētia: sūt eiusdē generis: z qz vnitas generis ē qsi
vnitas meta. vt dr. v. meta. que sunt sic comparabilia
hnt vnā mām z sūt adinuicē trāsmutabilia. si ergo em
pedocles ponebat elā equalia. siue acciperet equale fz
quātitatē: siue fm potētia z virtutē cogebat ad dicēdū
elā esse adinuicē trāsmutabilia. **Deinde cum dicit.******

Nōim
I. cō.
37.
I. cō.
10.

I. cō.
38.

**Sz neqz augmētatio utiqz erit fz em
pedocle. fz fz adiectionē. igne at auget
ignis. auget. n. puluis proprium genus.
ether aut ethera. hec aut adiūgūtur. vi
dentur autē non sic augeri que augētur**

I. cō.
4.

**Ostendit empedocle fz ea que dixit n potuisse salua
re trāsmutationes z motus quos in nā videmus. mor^o
aut large sumptus per phz in 3: physicozū. ē in qtuoz
generibus. s. in suba. vt gñō z qritate. vt augmētatio. i
qualitate. vt alteratio. i vbi. vt loci mutatio. Quattuoz
ergo facit: qz primo ofidit qz empedocles nō potuit sal
uare augmētū. scdo qz nō potuit saluare gnōnē. 3° qz n
motuz locales. qrtō qz nō alterationē. 2ª ibi (Multū at
difficilius.) 3ª ibi. (Amplius aut d motu.) qrtā ibi. (In
pueniens aut z si aiaz.) Dicit ergo qz fm empedocle n
erit augmentatio. Empedocles. n. nō posuit augmētuz
fieri per alterationē z per puerstonē augmentatiuā in
augmētuz. fz dicit augmentuz fieri fm adiectionem. vt
ignis auget igne. z vnūqzqz auget amplius suū ppus
genus. vt ether auget ethera: z frumētū frumentū: hec
aut adiungunt. i. hec adiūctio z additio. que at augēf
nō vident sic augeri. s. per solaz adiectionē. sed requiritur
ibi alteratio z conuersio. **Deinde cum dicit.****

I. cō.
39.
I. cō.
42.

I. cō.
39.

**Multū at difficilius tradere fz nām
de generatiōe. q at generāt fz naturaz.
aut semp. aut vt multū. ea at que preter
semper z multum ab euentu z fortuna.
Que igitur causa ex homine hominem.
aut semper. aut vt multum. z ex frumen**

to frumentum: sed non olluam.

**Primo ofidit qz empedocles fz ea que dixi n potuit
saluare gnōnē. scdo ofidit qd est illud qd dimisit empe
docles: qd facit ad gnōnē vnus cuiusqz ibi. (Hec at est
suba.) Notādū aut empedocle posuisse cās rez casuz
z fortunā. lites z amicicia. z quattuoz elā. Duo g facit
qz p ofidit eū nō potuisse saluare gnōnē rerū cū posue
rit pncipiū entiu casuz z fortunā. scdo ofidit qz nō po
tuit saluare gnōnē prout posuit pncipia entiu litem z
amiciciaz. z. 4. elā. 2^a ps ibi. (Aut si ita cōponat.) Dicit
ergo difficile fuit empedocli saluare augmētuz: fz mul
to difficilius erit tradere. i. tractare de gnōne fm nām.
Nam fm casum z fortunā tales gnōnē saluare non po
tuit: qz que generant fm nām: aut sunt semper: aut sūt
multū. i. frequēter. que aut sunt ab euentu z a fortuna
preter fm z multū. que ergo est cā ex hōie gnāri hōiez
aut semp aut multū. z ex frumēto frumētū z nō oliuā.
semp. n. aut vt frequēter ex simili simile pducit. nō fit
oliua ex frumēto: sed frumētuz. fortuna ergo que est vt
raro hōz cā esse non poterit. **Deinde cum dicit.****

Nōndū

I. c. 40

I. c. 40

**Aut si ita pponat os. nō enī vt contin
git pueniētib^o nihil generat. quēadmo
dū ille ingt. sed ratione aliqua. que igit
hōz causa. n enī ignis aut terra. **Sz
tamen neqz amicicia neqz lis. cōgregati
onis enim solū hec aut segregatiōis cā.****

I. c. 41.

**Ondit qz empedocles nō potuit saluare gnōnē ponē
do pncipia lte z amicicia. z. 4. elā. qz si pponat aut os
aut caro n fit hoc fortuitu. quēadmodū ille ingt. fz aliq
rōne. Nā pueniētib^o elis vt pigit. i. fortuitu nihil gñaf
sp g fit gnō p rōnabilē vnionē eloz. q igit erit cā hōz
vz. qz elā mixta sūt rōnabilr n fortuitu: vnū aliqd. hec
at cā si erit ignis. aut terra: aut. 4. elā. qz cū h sint plura
opz dare vnū aliqd qz vniat h i mixtio: fz tñ p qz hmōi
cā n erit amicicia aut lis. qz amicicia ē solū cā pgrega
tiōis. hec at. s. lis ē cā segregatiōis. ad h. n. qz plura sūt
vnū mixtū nō suffic qz pgregent: fz resultet ibi vna nā
z vna forma vnies hmōi miscibilia. **Deide cū dicit.****

**Hec at ē suba vni^o cui^o qz. fz nō solū z
mixtio z sepatio mixtoz. quēadmodū
ille igt. fortuna enī ad eqle nominat: fz
nō ē ratio. ē enī misceri vt pigit. nā igit
entiū cā ē ita habere z vni^o cui^o qz nā hec
de qua nihil dicit: nihil igitur de natura
dicit. Sed tñ z bonū ē hoc z optimum.**

**Quia rōnabilē vnionē n possum^o saluare p pncipia
empedoclis. v3. p litē amicicia: z. 4. elā. iō h phs addit
qd ē illō qz fac hāc rōnabilē vnionē. qz h ē nā z forma
subalis. v3. qz empedo. volēdo loq d nā rez loqbat so
lū d mixtura: iō duo fac qz p ait formā subalē eē cām
gnōis mixtū. 2° increpat empedocle. de mixtiōe qz crede
bat eē nāz z subā rez. 2^a ibi. (Dic at mixtiōes.) Dicit g qz
hec qz ē cā gnōis vni^o cui^o qz ē suba. i. forā subalis z nā
vni^o cui^o qz z nō solū ē cā hmōi mixtio z sepatio mixtoz
quēadmodū ille empedo. igt. Nā z fortuna qz fz ipsūm
faciebat ad gnōnē noīaf ad eqle: qz n ē magl cā qz sit
sic qz alr. fz nō est rō: qz cā gnōis n fit magl cā qz sit sic
qz alr. Opz. n. qz determinate gnōis sit determinata
cā. vel aliter fortuna que noīaf ad eqle: z non magis ē
cā qz sit sic qz alr. qz nullius est cā p se z determinate: iō
non est**

